

Antti Koukkula

SUOMALAISTEN SIOITUSKÄYTÄNNÖT

Kysely Pankki X:n sijoitusasiakkaille

**Opinnäytetyö
CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketalouden koulutus
Helmikuu 2022**

Centria-ammattikorkeakoulu	Aika Helmikuu 2022	Tekijä/tekijät Antti Koukkula
Koulutus Liiketalous		☒ AMK ☐ YAMK
Työn nimi SUOMALAISTEN SIOITUSKÄYTÄNNÖT. Kysely Pankki X:n sijoitusasiakkaille		
Työn ohjaaja Janne Peltoniemi		Sivumäärä 32 + 2
Työelämäohjaaja Pankki X		
Sijoittaminen on viime vuosina yleistynyt ja helpottunut myös ammattimaisten sijoittajien ulkopuolella esimerkiksi osakesäästötilin tulon myötä. Sen pariin päätyvät erilaisissa elämäntilanteissa olevat henkilöt opiskelijoista pahan päivän varalle säästäviin työikäisiin tai eläkesäästäjiin. Sijoittamiseen on olemassa useita vaihtoehtoja esimerkiksi erilaisten riskitasojen, käytäntöjen ja sijoituskohteiden osalta. Tässä opinnäytetyössä tutkin Pankki X:n sijoitusasiakkaiden sijoituskohteita ja -käytäntöjä sekä ajatuksia Pankki X:n tarjoamista sijoituspalveluista. Opinnäytetyön teoriaosuus on kappaleissa kaksi ja kolme. Kappaleessa kaksi esittelin erilaisia sijoitusvaihtoehtoja ja niiden ominaispiirteitä. Vaihtoehtoja ovat esimerkiksi suorat osakesijoitukset, useat eri rahastot, joukkovelkakirja- ja indeksilainat sekä talletukset. Kappaleessa kolme kerroin sijoittamisessa huomioitavista seikoista, kuten hajauttamisesta, sijoitusajan vaikutuksesta sekä eri sijoituskohneiden riippuvaisuudesta toistensa sisällöstä ja kehityksestä. Tutkimusosio on opinnäytetyön kappaleessa neljä. Laadin Webropol-ohjelmaa käyttäen tutkimuksessa käytettävän kyselyn, joka jaettiin Pankki X:n sosiaalisessa mediassa sekä omissa somekanavissani. Kyselyyn tulleiden vastausten pohjalta erittelen eri sijoittajien sijoituskohteita ja -käytäntöjä sekä vaikutteita ja ajatuksia sijoittamiseen liittyen. Viidennessä kappaleessa laadin yhteenvedon työssä käsitellyistä ja selvinneistä asioista sekä pohdin työn edistymistä ja tuloksia.		
Asiasanat Hajauttaminen, indeksilaina, joukkovelkakirjalaina, korkorahasto, osakesijoitus, rahasto, riski, sijoittaminen		

ABSTRACT

Centria University of Applied Sciences	Date February 2022	Author Antti Koukkula
Degree programme Business Administration		
Name of thesis FINNISH INVESTMENT POLICIES. Survey for Bank X's investment customers		
Centria supervisor Janne Peltoniemi	Pages 32 + 2	
Instructor representing commissioning institution or company Bank X		
In recent years, investing has become more common and easier outside professional investors, for example with the arrival of the Equity savings account. It's accessible to people in different life situations, from students to working age or retirement savers. There are several options for investing, for example in terms of different risk levels, practices, and investment objects. In this thesis, I studied the investment objects and practices of Bank X's investment clients as well as thoughts about the investment services offered by Bank X. The theoretical part of the thesis is in sections two and three. In paragraph two, I presented the different investment options and their characteristics. Options include direct equity investments, various funds, bonds and index bonds, and deposits. In paragraph three, I talked about the factors to be considered in investing, such as diversification, the effect of time in investing, and the correlation of different investment options on each other's content and development. The research section is in chapter four of the thesis. I used Webropol survey tool to prepare a survey to be used in the study, which was distributed in Bank X's social media and my own channels. Based on the answers to the survey, I broke down the investment options and practices of different investors, as well as the influences and thoughts related to investing. In the fifth chapter, I summarized the issues addressed and clarified in the work and reflected on the progress and results of the work.		
Key words Bond, diversification, equity investment, fixed income fund, fund, index loan, investing, risk		

TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 SIJOITUSMUODOT JA NIIDEN OMINAISPIIRTEET	2
2.1 Suora osakesijoitus.....	2
2.2 Osakerahastot, yhdistelmärahastot ja indeksirahastot	4
2.3 Joukkovelkakirja- ja indeksilainat.....	6
2.4 Lyhyen, keskipitkän ja pitkän koron rahastot.....	7
2.5 Muut kohteet.....	8
3 SIJOITTAMISESSA HUOMIOITAVAA	11
3.1 Eri sijoituskohteiden riippuvaisuussuhteet.....	11
3.2 Hajauttaminen ja sen hyödyt.....	12
3.3 Sijoitusajan merkitys	14
4 TUTKIMUS: SUOMALAISTEN SIJOITUSKÄYTÄNNÖT	17
4.1 Kyselyn taustatiedot.....	17
4.2 Sijoituskäytäntöjen koonti ja tarkastelu	21
5 YHTEENVETO JA POHDINTA	29
LÄHTEET	31
LIITTEET	
KUVIOT	
KUVIO 1. Vastaajien ikäjakauma	18
KUVIO 2. Vastaajien sukupuolijakauma.....	18
KUVIO 3. Sijoitusinformaatiolähteiden prosenttijakauma.....	19
KUVIO 4. Sijoituskohteiden prosentuaalinen jakautuminen.....	22
KUVIO 5. Sijoitussalkkujen arvot	24
KUVIO 6. Osakesijoitusten suosituimmat toimialat.....	26
KUVIO 7. Rahastojen prosenttijakauma	27
TAULUKOT	
TAULUKKO 1. Väittämäkohdan vastausjakauma.....	20
TAULUKKO 2. Vakuutussijoituspäätöksen syyt.....	23

1 JOHDANTO

Sijoittaminen on onnistuessaan kannattava tapa säästää ylimääräisiä varoja. Sijoittamalla yksityishenkilöt ja myös muun muassa vakuutus- tai eläkesäästöyhtiöt pyrkivät kasvattamaan alkupääomaansa suuremmaksi lyhyellä tai pidemmällä aikavälillä. Sijoittajilla voi olla useita eri tavoitteita, toisten pyrkien rikastumaan ja löytämään nopeita kasvuyrityksiä, kun taas toiset hakevat tasaista tuottoa eläkepäiviä varten esimerkiksi sijoitusrahastojen kautta. Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää Pankki X:n sijoitusasiakkaiden sijoituskäytäntöjä Webropolilla laadittavan kyselyn avulla. Mihin sijoitusmuotoihin sijoitukset on suunnattu? Mistä sijoittajat selvittävät tietoa eri vaihtoehdoista? Millaisia ajatuksia vastaajilla on sijoittamisesta? Kyselyssä on tavoitteena selvittää myös Pankki X:n tarjoamien asiantuntijapalvelujen kattavuutta, toimivuutta ja saatavuutta.

Opinnäytetyön tutkimusosio toteutetaan kvantitatiivisena tutkimuksena lähettämällä Webropol-kysely verkkolinkkinä somealustojen avulla Pankki X:n sijoitusasiakkaille sekä LinkedIniin ja Facebookin Sijoituskerho-ryhmään. Vastausten tultua, niitä puretaan Webropolin vastauksien perusteella tulleiden tilastojen ja avoimiin kysymyksiin tulleiden vastausten avulla. Vastaajien näkemykset sijoittamisesta todennäköisesti vaihtelevat riippuen heidän taustoistaan, kuten iästä, riskihalukkuudesta, sijoittamisen eri syistä sekä lähtökohdista. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää yleisimmät sijoituskohteet ja -käytännöt, sekä mistä sijoittajat selvittävät tietoa sijoittamiseen liittyen. Motiivina opinnäytetyössä toteutettavalle tutkimukselle on yleinen kiinnostus sijoittamiseen ja kiinnostus selvittää myös muiden pienten tai suurempienkin sijoittajien ajatuksia sijoittamiseen liittyen.

Teoriaosuudessa kappaleessa kaksi esittelen eri sijoitusvaihtoehtoja ja niiden ominaispiirteitä. Suoraan osakkeisiin sijoittamisessa tulee huomioida eri asioita kuin esimerkiksi rahastonhoitajan hoitamaan rahastoon. Vaihtoehtoihin muihin kohteisiin sisältyvät esimerkiksi vakuutussäästäminen, ETF:t, ETC:t ja johdannaiset sekä metsä- ja asuntosijoittaminen. Kolmannessa kappaleessa avaan muutamia sijoittamiseen olennaisesti liittyviä seikkoja, jotka on hyvä huomioida sijoittamaan ryhdyttäessä. Niihin kuuluvat esimerkiksi hajauttaminen sekä sijoitusajan merkitys. Lähteenä työssä käytetään asianmukaista alaan liittyvää kirjallisuutta, Internet-julkaisuja ja artikkeleita sekä mahdollisesti saatavilla olevia työhön sopivia opinnäytetöitä, tutkimuksia ja tilastoja. Tutkimusosiossa hyödynnettävä kysely laaditaan Webropol-tietokoneohjelmaa käyttäen.

2 SIJOITUSMUODOT JA NIIDEN OMINAISPIIRTEET

Tässä luvussa esittelen useita eri sijoitusvaihtoehtoja ja niiden ominaispiirteitä. Viime aikoina, erityisesti osakesäästötilin tulon ja suosion myötä, suorat osakesijoitukset ovat kasvattaneet suosiotaan ja keskustelupalstoilla, kuten Redditin Wallstreetbets-palstalla, leviävät ”meemiosakkeet” houkuttelivat sijoittajia tavoittelemaan nopeita tuottoja. Kyseisten osakkeiden, kuten yhdysvaltalaiset GameStop ja AMC ja jopa suomalainen Nokia, osakekurssit kokivat suuria vaihteluja sosiaalisen median piensijoittajien yhteisten toimien johdosta (Erkkilä 2021). Suorien osakesijoitusten lisäksi on tarjolla helppohoitaisempia sijoituskohteita erilaisten rahastojen, velkakirjojen ja yhdistelmätuotteiden muodossa, kun taas perehtyneemmille ja riskinhaluisille löytyy erilaisia ETP-tuotteita, johdannaisia ja kryptovaluuttoja. Useimmat sijoituskohteet ovat saatavilla eri pankkien verkkosivujen (Danske Bank, Nordea) ja välityssivustojen (Degiro, Nordnet) kautta, mutta varteenotettavia sijoituskohteita ovat myös konkreettiset asunto-, kiinteistö-, metsä- tai taidesijoitukset.

2.1 Suora osakesijoitus

Suorassa osakekaupassa sijoittaja ostaa kirjaimellisesti osuuden yrityksestä. Osakkeita omistamalla sijoittaja saa oikeuden osinkoon, yhtiön varoihin varojenjakotilanteessa, puhe- ja äänestysoikeuden yhtiökokouksessa sekä etuoikeuden osallistumiseen uusmerkintäannissa. Tavallisella yksityissijoittajalla kohteena on yleensä listattu pörssiyritys, listaamattomat osakeyhtiöt ovat saatavilla harvoille ja valituille. (Elo & Saarhelo 2018, 21–22.) Vuonna 2020 lanseerattu uusi osakesäästötili ja koronapandemiasta huolimatta jatkunut kurssinousu on kasvattanut yksityissijoittajien kiinnostusta suoriin osakesijoituksiin. Maaliskuuhun 2021 mennessä Nordnetin ja Nordean osakesäästötileillä oli jo yli 150 000 käyttäjää. Pandemian aikana kulutus on laskenut ja säästyneitä varoja on laitettu poikimaan nousujohteisiin sijoituskohteisiin. (Massinen 2021.)

Vuodenvaihteessa 2020–2021 esille nousivat niin sanotut ”meemiosakkeet”, joiden avulla Internetin keskustelupalstojen yksityissijoittajat tavoittelivat nopeaa kasvua. Kasvua tavoiteltiin useimmiten lyhyeksi myydyillä osakkeilla, jolloin ostajat pyrkivät nostamaan osakkeiden hintaa, jotta lyhyeksi myyneet joutuivat itsekin ostamaan niitä tappioiden vähentämiseksi (Erkkilä 2021). Tästä osoituksena esimerkiksi GameStop nousi muutamassa päivässä reilusta 60 dollarista yli 400 dollariin. Kasvusuhdanne jäi kuitenkin lopulta lyhytaikaiseksi sijoitushuuman laannuttua. (Hallamaa 2021.)

Listatuilla pörssiosakkeilla ja muilla arvopapereilla käydään kauppaa arvopaperipörssissä. Niitä ylläpitävät tahot ovat saaneet valtiovarainministeriön toimiluvan pörssitoimintaan tai sitä vastaavaan monenkeskiseen kaupankäyntimenettelyyn. Kauppapaikoilla eri osapuolten osto- ja myyntitarjoukset kohtaavat, ja niitä ovat niin säännellyt markkinat (pörssi), monenkeskiset kaupankäyntijärjestelmät (MTF) kuin organisoidut kaupankäyntijärjestelmät (OTF). Julkisen kaupankäynnin kohteena olevat arvopaperit löytyvät pörssilistalta, jonka kohteisiin uskotaan olevan riittävästi kysyntää ja tarjontaa, että hinnanmuodostuksen katsotaan olevan luotettavaa. Suomessa toimiva pörssi on Helsingin pörssi eli Nasdaq Helsinki, joka pyörittää sekä arvopaperipörssiä että monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää, First North Finlandia. (Hallipelto 2021, luku 17.3.) Muualla maailmalla toimivia suuria pörsejä ovat muun muassa New Yorkin pörssi (NYSE), Nasdaq-US, Tokion pörssi, Frankfurtin pörssi sekä Lontoon pörssi, joista maailman suurin on New Yorkin pörssi (Osakesijoittaja.fi – Maailman pörssit).

Osakesijoittamiseen tarvitaan arvo-osuustili, jonne osakeomistukset kirjataan arvo-osuuksina. Arvo-osuudet ovat sähköisiä vastineita painetuille arvopapereille. Arvo-osuustilejä tarjoavat Suomessa arvopaperivälittäjät, jotka toimivat tavallisten pankkien verkkosivuilla tai osakevälitykseen erikoistuneiden yritysten, kuten Nordnet, Degiro tai Evli, verkkosivuilla. Lisäksi sijoituksiin liittyvään rahaliikenteeseen tarvitaan asiaan kuuluva pankkitili. (Hallipelto 2021, luku 17.3.) Yhdeksi vaihtoehdoksi osakesijoittajille on vuonna 2020 tullut osakesäästötili. Se on rajoitettu yhteen jokaista yksityishenkilöä kohti, ja sinne voi siirtää maksimissaan 50 000 euroa. Sen sisällä osingot ja myyntivoitot ovat verottomia, ja verot maksetaan vasta siinä vaiheessa, kun tililtä nostetaan rahaa. Tämä parantaa mahdollisuuksia hyödyntää korkoa korolle -vaikutuksen tuomia etuja. (Hallipelto 2021, luku 14.2.)

Edellisessä kappaleessa mainitut osingot ovat yksi osakeyhtiön voitonjaon keino. Sijoittajalle kertyvä tuotto muodostuu pääasiassa osingosta tai arvonnoususta tai parhaassa tapauksessa molemmista. Osinkotuotto onkin yksi tärkeä tunnusluku analysoidessa potentiaalisia sijoituskohteita. (Elo 2009, 70–72.) Muita hyödyllisiä tunnuslukuja ovat yksityissijoittaja Tomi Salon kehrittelemään ”sijoittajan sixpackiin” kuuluvat p/e-luku, roe eli oman pääoman tuotto, p/b-luku, omavaraisuusaste sekä gearing eli nettovelkaantumisaste. P/e-luvulla kuvataan osakkeen hinnan suhdetta yhtiön osakekohtaiseen tulokseen. Korkea p/e-arvo lupaa yhtiölle kovaa kasvua, mutta siihen liittyy myös riskinsä, sillä se saattaa johtua myös heikosta tuloksesta. Alhainen p/e-luku saattaa piilotella potentiaalisia yrityksiä, joihin kohdistuvat odotukset eivät ole kovin suuria. (Elo & Saarhelo 2018, 178–180.)

Sijoituskohteen valinnassa käytettäviin tunnuslukuihin lukeutuva gearing eli nettovelkaantumisaste kuvaa yhtiön velkaantuneisuutta. Nettovelkaantumisasteessa mitataan yhtiön korollisen nettovelan ja

oman pääoman suhdetta. Gearing-lukuja arvioidessa korkeampi tunnusluku kertoo korkeammasta velkaantuneisuudesta, jolloin yhtiön kasvumahdollisuudet heikkenevät ja lisärahoituksen saanti voi olla haasteellisempaa. Tilanne on tyydyttävä vielä noin 100 %:n nettovelkaantumisasteen kohdalla ja sitä parempi mitä pienempi luku on. Nettovelkaantumisaseteeseen liittyy olennaisesti yhtiön omavaraisuusaste. Mitä korkeampi se on, sitä vakaammalla pohjalla yhtiön liiketoiminta on. Toisaalta liian korkea omavaraisuusaste saattaa kertoa yhtiön varojen olevan tehottomassa käytössä. (Elo & Saarhelo 2018, 185–187.)

Sijoittajan osalta roe:n eli oman pääoman tuoton on tärkeää olla roi:ta eli sijoitetun pääoman tuottoa korkeampi. Laskennallisesti tämä yleensä toteutuukin, mutta käytännössä niiden ero ei ole merkittävä. Arvioidessa oman pääoman tuottoa erinomainen tulos on yli 20 %-yksikköä heikon ollessa alle 5 %. Omaan pääomaan liittyy myös p/b-luku, joka kuvaa yhtiön pörssikurssia suhteessa taseen omaan pääomaan. Sijoittajat erottelevat sen avulla arvo- ja kasvuyhtiöt toisistaan. Alhainen p/b-arvo kertoo arvo-yhtiöstä, korkea taas kasvuyhtiöstä. Yleensä arvo- ja kasvuyhtiön raja on noin 1,5–2,5. (Elo & Saarhelo 2018, 181–185.)

Sijoituskohteeksi valikoituva yhtiö voidaan valita useiden luokitteluryhmien mukaan. Osakkeiden tuottoon vaikuttavia ominaisuuksia kutsutaan faktoreiksi, joita mainitaan yleensä kolme: markkina, koko ja arvo. Faktorisoijalla pyritään saavuttamaan markkinatuottoa parempi tuotto. Erilaisia pörssi-osakkeita voidaan luokitella esimerkiksi kasvuosakkeiksi, arvo-osakkeiksi, osinko-osakkeiksi tai laatuosakkeiksi kunkin yhtiön ominaisuuksien mukaan. (Hallipelto 2021, luku 26.1.) Eri pörssilistoilla yhtiöt jaotellaan ryhmiin muun muassa markkina-arvon, toimialan, erilaisten megatrendien tai markkina-alueiden mukaan. Megatrendejä ovat esimerkiksi vastuullisuus, teknologian kehitys tai luonnonvarojen väheneminen, markkina-arvoa, toimialaa sekä markkina-alueita sivutaan myöhemmissä luvuissa. (Hallipelto 2021, luku 17.3; Osakesijoittaja.fi – Osakesijoittaminen.)

2.2 Osakerahastot, yhdistelmärahastot ja indeksirahastot

Mikäli suorat osakesijoitukset tuntuvat haastavilta, on vaihtoehtona sijoittaa rahastoihin. Niissä salkunhoitaja jakaa rahat edelleen eri sijoituskohteisiin. Sijoitusrahastosta sijoittaja ostaa rahasto-osuuksia, joiden osuus sijoitusrahaston omistaman omaisuuden markkina-arvosta määrittää rahasto-osuuden kokonaisarvon. Rahasto-osuuksia on liikkeellä sitä enemmän, mitä rahastoon virtaa sijoitettavia varoja. Rahasto-osuuden arvo riippuu kohdesijoitusten arvosta, eli sijoitusrahaston arvo itsessään ei määräydy

markkinoilla. (Elo & Saarhelo 2018, 53.) Rahastosijoittamiseen löytyy useita vaihtoehtoja, kuten osakerahastot, yhdistelmärahastot ja indeksirahastot, joihin tässä luvussa perehdytään tarkemmin, sekä raaka-ainerahastot ja vipurahastot, joita sivutaan myöhemmissä luvuissa.

Osakerahastot ovat hyvä vaihtoehto aloittelevalle sijoittajalle, jolla ei ole aikaa, taitoa tai kiinnostusta perehtyä tarkemmin osakemarkkinoiden yhtiöihin. Rahastoja hoitaa ammattimainen salkunhoitaja, ja asiantuntijoiden kanssa voidaan etsiä juuri itselle sopivin rahasto. Rahastosijoittamisessa säästyy yksittäisiin osakkeisiin verrattuna jatkuvalta verojen maksulta esimerkiksi osingoista tai myyntivoitosta, mutta niihin sisältyy hallinnointipalkkioita ja kaupankäyntikuluja, jotka kasvattavat kustannuksia. (Elo 2009, 118–120.) Kokonaiskustannukset voivat kasvaa vielä suuremmiksikin, sillä jotkut kansainväliset osakerahastot ovat niin sanottuja rahastojen rahastoja, joissa kulut menevät niin kohderahastoilta kuin ”kuorirahastoiltakin” (Elo & Saarhelo 2018, 54).

Osakerahastot voivat kohdistua niin maantieteellisesti, toimialan osalta kuin yritysten koon puolesta eri suuntiin. Kohdeyritysten sijainti voi olla esimerkiksi kotimaa, Eurooppa, Yhdysvallat tai vaikka koko maailma, toimiala esimerkiksi teknologia, metsäteollisuus, energia tai lääketeollisuus. Kohdeyhtiön koon tai tyyppin perusteella rahasto voi sijoittaa kansainvälisiin suuriin ja vakaisiin yrityksiin, eli ns. blue chip -yhtiöihin – jotka Suomessa kulkevat nimellä large cap – tai pieniin (small cap) ja keskisuurisiin (mid cap) yrityksiin. Osakerahastot voivat kohdistua myös erilaisiin eettisiin tai innovatiivisiin yrityksiin. Osakerahastojen tuottotavoite pyrkii ylittämään sijoituskohteisiin kohdistuvan vertailuindeksin, kuten tietyn toimialan tai alueen osakkeiden kehitysindeksin. (Hallipelto 2021, luku 18.)

Yksi suosittu vaihtoehto osakerahastoille on yhdistelmärahasto. Se sijoittaa varat sekä osakkeisiin että korollisiin instrumentteihin. Kauppalehden 30.1.2018 julkaistun jutun ”Yhdistelmärahastojen suosio on horjumaton” mukaan kotimaisista rahastoluokista yhdistelmärahastojen markkinaosuus on liki 20 prosenttia (Kauppalehti 2018). Tämä osittain selittyy sillä, että passiiviset, riskiä karttavat sijoittajat kokevat saavansa niistä sopivaa tuottoa ilman liikaa vaivaa, vaikka kulutkin ovat suhteellisen suuret. Yhdistelmärahastojen sijoitusten painopiste vaihtelee markkinatilanteen mukaan. Rahaston säännöt määrittelevät korko- ja osakesijoitusten painoarvot ja niiden vaihtelurajat, kuin myös tuotto- ja riskitason. Niinpä pitkällä aikavälillä laskevilla markkinoilla yhdistelmärahasto voi olla osakerahastoa tuottavampi, mutta nousevilla markkinoilla se ei välttämättä enää ole. (Hallipelto 2021, luku 18.)

Indeksirahasto on toinen passiivisesti hallinnoitu sijoitusrahasto. Se pyrkii saavuttamaan seurattavan vertailuindeksin tuoton mahdollisimman edullisesti. Indeksirahaston kohdeyritykset perustuvat seurattavan pörssi-indeksin osakekorin arvostustasoihin. Rahastot voivat suuntautua niin jonkun tietyn valtion, kuin alueenkin seuraamiseen, esimerkiksi Suomen OMX Helsinki 25, Saksan DAX, Yhdysvaltain S&P 500 tai euroalueen Eurostoxx 50. Indeksirahastot sopivat hyvin pitkäaikaisiksi sijoituksiksi, sillä rahaston kohteet on hajautettu laajasti ja niitä päivitetään painojen mukaisesti kvartaaleittain. Kohtuullisten hallinnointikulujen ansiosta indeksirahasto vertautuu suotuisasti muihin sijoitusrahastoihin. (Elo & Saarhelo 2018, 57–58.)

2.3 Joukkovelkakirja- ja indeksilainat

Yksi varteenotettava vaihtoehto osake- tai rahastosijoittamiselle on pääsääntöisesti turvallisempi ja enustettavampi joukkovelkakirjalaina. Joukkovelkakirjalaina eli joukkolaina (bond) on sijoittajille myytävä laina, jonka voi laskea liikkeeseen yritys, valtio, kunta, luottolaitos tai yhteisö. Sillä on liikkeeseenlaskupäivä ja eräpäivä, eli sijoittajilta lainataan rahaa tietyksi ajaksi. Sijoittaja saa laina-ajalta korkoa, jonka lisäksi hän saa eräpäivänä nimellispääomansa takaisin. Tavallisten tai ”suoraviivaisten” joukkolainojen lisäksi rahoitusmarkkinoilta löytyy myös monimutkaisempia lainoja, joihin on lisätty erilaisia erityisehtoja. Näin ollen joukkolainoja voidaan luokitella liikkeeseenlaskijan, korkotyypin, lyhennysohjelman tai muiden lainaehtojen mukaan. (Hallipelto 2021, luku 16.2.)

Indeksilainat ovat toiselta nimeltään indeksiin sidottuja joukkovelkakirjalainoja. Ne on sidottu johonkin luotettavaan ja julkisesti noteerattuun indeksiin, joka voi seurata niin osake-, korko- tai valuuttaindeksiä kuin rahastoa, hyödykettä tai raaka-ainetta. Indeksilainoja laittavat liikkeelle niihin liittyviä hyödykkeitä, kuten öljyä, kultaa tai hiiltä tuottavat yritykset. Hyödykeindeksiin sidotun lainan arvo pohjautuu suoraan määritetyn hyödykkeen hintaan. Indeksilainaan sisältyvä pääomaturva on tehnyt siitä houkuttelevan sijoituskohteen, mutta siihen sisältyy myös riskinsä, mikäli liikkeeseenlaskija ajautuu maksukyvyttömäksi tai konkurssiin. (Hallipelto 2021, luku 16.3.)

Joukkovelkakirjalainoihin sijoittaessa on huomioitava laskijoiden luottoluokitukset. Liikkeeseenlaskijat arvioidaan kirjaimin A–D siten, että A on korkean luottokelpoisuusasteen sijoitus ja D:n oletusarvona on maksamatta jättäminen. Joukkolainat jaetaan kahteen riskiluokitukseen: luottokelpoisuusaste ja korkea tuotto. Huonomman luokituksen lainaa pidetään spekulatiivisena sijoituksena, ja niiltä odotetaan korkeampaa korkoa korkeamman riskin takia. Tällaisia lainoja nimitetään roskapaperilainoiksi

(junk bonds) tai korkeatuottoisiksi joukkovelkakirjoiksi (high yield bonds). (Hallipelto 2021, luku 16.2.) Indeksilainaan sijoitettava alkupääoma koostuu niin sanotusta korko-osasta ja tuotto-osasta, jotka eräpäivään mennessä kattavat pääomaturvaosuuden. Tämän päälle tulee mahdollinen indeksiin perustuva tuotto, joka määräytyy niin sanotun tuottokertoimen eli osallistumisasteen mukaisesti. Tuotokerroin määrittää kuinka suuri osa kohdemarkkinan noususta tulee tuottona sijoittajalle. (Hallipelto 2021, luku 16.3.)

2.4 Lyhyen, keskipitkän ja pitkän koron rahastot

Korkorahastoihin sijoittamalla varat saa kohdistettua tietyksi määräajaksi kasvamaan korkoa ulkopuolisen rahastoyhtiön hoitamiin kohteisiin. Korkorahastot sijoittavat pääasiassa edellisessä luvussa esiteltyihin velkakirjoihin, joita voivat laskea liikkeelle niin yritykset, pankit, kunnat kuin valtiotkin. Rahastosijoitukset jaetaan lyhyen koron rahastoihin, joissa sijoitukset kestävät alle vuoden, sekä yli vuoden kestäviin keskipitkän ja pitkän koron rahastoihin. Keskipitkän koron rahastossa juoksuaika on rajattu alle kolmeen vuoteen pitkän koron rahastojen ollessa vielä pidempiä. Rahastot voivat erota toisistaan myös riskitasojensa osalta, joita vertaillaan keskijuoksuaikojen eli hintariskin sekä luottoriskin kautta. Tuoton jaon suhteen korkorahastot jaetaan kasvu- ja tuottorahastoihin. Kasvurahastot eivät jaa tuottoa tuottorahastojen jakaessa vuosittain tuloksen mukaisen tuotto-osuuden. (Tuhkanen 2006, 191–193.)

Korkorahastoihin sijoittamisessa on omat hyvät ja huonot puolensa. Rahastojen kautta sijoittaminen on sijoittajan kannalta helppoa ammattilaisten hoitaessa varoja, ja sitä kautta voidaan sijoittaa kohteisiin ja markkinoille, joihin muuten ei olisi pääsyä. Siten rahastoilla voidaan saavuttaa myös muita sijoituksia suurempia voittoja. Rahastoihin sijoittamisesta peritään kuitenkin usein erilaisia rahastoyhtiöille meneviä palkkioita, jotka vaihtelevat rahastokohtaisesti. Lyhyen koron rahastot eli niin sanotut rahamarkkinarahastot eivät peri ostopalkkiota, mutta myytäessä peritään lunastuspalkkiota. Lunastuspalkkiolla saattaa ollakin suuri vaikutus rahaston tuottoon, sillä sen lisäksi rahastosta peritään myös hallinnointipalkkiota. (Tuhkanen 2006, 194–196.)

Pitkän koron rahastot sijoittavat varansa kohteisiin, joiden juoksuaika on yli 12 kuukautta. Rahastot voidaan jaotella esimerkiksi luottoriskin, maantieteen, valuutan ja keskimääräisen juoksuajan osalta. Pitkän koron rahastoilla on todennäköisempää saada suurempia tuottoja kuin lyhyen koron rahastolla,

sillä yleensä periaatteena on, että hinnanmuutos on sitä suurempi mitä pidempi juoksuaika on. Korkorahastoa valitessa on kiinnitettävä huomiota esimerkiksi sijoituksen luottoriskiin, valuuttariskiin, hajauttamiseen, sijoituksen maturiteettiin ja korkoriskiin sekä palkkioihin. Pitkän koron rahastoissa sijoittajan kustannukset ovatkin selkeästi korkeammat kuin rahamarkkinarahastoissa. Rahastojen tuotot vaihtelevat salkkujen juoksuaikojen ja erilaisten luonteiden mukaisesti. Liikkeellelaskijaan liittyvä luottoriski vaikuttaa aina joukkolainan tuottoon. Niinpä esimerkiksi valtionobligatioihin tai vastaaviin sijoittavissa rahastoissa luottoriski on matalimmillaan. (Tuhkanen 2006, 204–207.)

2.5 Muut kohteet

Muita mahdollisia sijoituskohteita ovat muun muassa ETF:t ja ETC:t, johdannaiset, kryptovaluutat, erilaiset yhdistelmätuotteet sekä vakuutussäästäminen. Näihin sijoittaminen tarjoaa mielenkiintoisia ja parhaassa tapauksessa erittäin tuottoisia vaihtoehtoja perinteisemmille osakkeille tai rahastoille. Vaihtoehtoiset sijoituskohteet vaativat myös sijoittajilta laajempaa perehtymistä ja kokemusta asiasta.

ETF:t eli pörssinoteeratut rahastot ja ETC:t eli sijoitustuotteet, jotka seuraavat valitun raaka-aineen tai raaka-aineindeksin hinnankehitystä, kuuluvat niin sanottuihin ETP-tuotteisiin (exchange traded products), joihin kuuluvat myös erilaiset warrantit, futuurit ja listatut sertifikaatit. ETP-tuotteiden sisältö perustuu niin sanottuun kohde-etuuteen, joka voi olla esimerkiksi osake, valuutta tai raaka-aine. Helsingin pörssissä noteerattavat ETP-tuotteet ovat saatavilla Nasdaq First North -markkinapaikalla. Niiden arvot vaihtelevat kohde-etuuksien kehityksen mukaan. Saatavilla oleviin sertifikaatteihin kuuluvat esimerkiksi vivutetut bull- ja bear-sertifikaatit, jotka seuraavat kohteiden suunnan kehitystä niin sanottuja vipukertoimia hyödyntäen. (Elo & Saarhelo 2018, 65–67.) Warrantit ovat arvopapereita, jotka antavat oikeuden ostaa tai myydä kohde-etuus tietyn juoksuajan, eli rajoitetun voimassaoloajan, jälkeen tiettyyn toteutushintaan. Kohde-etuuden kehitystä voi seurata vivuttamalla warrantin avulla, jolloin se myös tarjoaa suojaa mahdollista kurssilaskua vastaan. (Blomster 2017.)

Johdannaiset perustuvat hyvinkin paljon samoihin käytäntöihin kuin ETP-tuotteet. Ne ovat sopimuksia, joiden arvot määräytyvät kohde-etuuksien arvojen mukaan. Johdannaisia on markkinoilla niin pörssissä kuin yksityisesti myytävänä. Niitä voi hyödyntää monipuolisesti erilaisiin sijoitustarkoituksiin, esimerkiksi sijoituksien suojaamiseen riskien vähentämiseksi, spekulointiin vipuominaisuuksia hyödyntämällä sekä hyödyntämään niin sanottua arbitraasitilannetta, jossa voidaan saada voittoa ilman riskiä, esimerkiksi kahden eri markkinapaikan myydessä samaa sijoitustuotetta eri hintaan. Tällaisissa

tilanteissa johdannaisista hyödyllisin on futuuri, jolla sovitaan kohde-etuuden ostosta tai myynnistä tiettyyn hintaan tiettyä hetkenä tulevaisuudessa. Muihin johdantaisiin kuuluvat muun muassa osto- ja myyntioptiot ("call" ja "put"), termiinit, swap-sopimukset sekä edellisestä kappaleesta tutut warrantit. Johdantaisiin sijoittaminen sopii kuitenkin parhaiten kokeneemmille sijoittajille, jotka osaavat ennakoita sijoituskohteiden vaihteluja. (Hallipelto 2021, luku 19.)

Eräs viime vuosina paljon otsikoissa ollut sijoituskohte on kryptovaluutat. Niiden suhdannevaihtelut ovat olleet suuria suuntaan ja toiseen. Niihin on sijoittanut ihmisiä Teslan omistaja Elon Muskista lähtien, ja bitcoin on suunniteltu hyväksyttävän Teslan osalta jopa maksuvälineeksi (Mäntylä 2021). Yleisesti ottaen krypto- eli virtuaalivaluutat eivät kuitenkaan ole laillisia maksuvälineitä eikä niitä laske liikkeeseen mikään keskuspankkiviranomainen. Niihin sijoittamisessa on myös omat riskinsä, sillä niiden arvon säilymisen tueksi ei ole vakuuksia, mikä tekee niistä spekulatiivisia sijoituksia, joiden arvo määrittyy pelkästään markkinoilla. Kryptovaluutat perustuvat lohkoketjutekniikkaan, joka toteutetaan pääasiassa erillisessä tietokoneiden verkossa. Ensimmäisen ja tunnetuimman kryptovaluutta bitcoinin jälkeen on syntynyt jo arviolta muutama tuhat muuta, niin sanottua "altcoina", joihin kuuluu esimerkiksi ethereum, litecoin ja namecoin. (Hallipelto 2021, luku 24.)

Hyviä määräaikaista tai pidempiaikaista vaihtoehtoja ovat myös erilaiset yhdistelmätuotteet tai sijoitusvakuutukset. Yhdistelmätuotteet yhdistävät yhdistelmärahastojen käytännöt esimerkiksi määräaikaistalletusten yksinkertaisuuteen. Tässä tapauksessa määräaikaistalletus kerryttää tavallista suurempaa korkoa esimerkiksi indeksilaina- tai rahastosijoituksen avulla. (Finanssialalle.fi.) Vakuutussäästämässä luodaan säästämissopimus, jossa nimetään vakuutetuksi vakuutuksen ottaja, jonka kuoltua säästöt maksetaan kuolintapauskorvauksena valituille edunsaajille. Sijoitusvakuutuksesta on pitkäaikaissäästäjälle hyötyä, sillä vakuutukseen valittuja sijoituskohteita vaihtaessa ei mene pääomaveroja. Myöskään varojen nostosta ei mene tietyn ajan kuluttua ylimääräisiä kuluja. (Keskiaho 2021.)

Perinteisten arvopaperisijoitusten lisäksi kannattavia vaihtoehtoja sijoituskohteeksi ovat myös suorat asunto-, kiinteistö-, metsä- tai taidesijoitukset. Niissä voi yhdistää harrastamisen ja omat mielenkiinnonkohteet tuottavaan sijoitustoimintaan. Asuntoihin ja kiinteistöihin sijoittamisesta perinteisin esimerkki on talon tai asunnon omistaminen ja vuokranantajana toimiminen. Siitä saa kätevästi tasaista lisäkuukausituloa, mutta siinä on myös paljon lopullisessa tuotossa huomioitavia asioita, kuten vuokralaisen maksukyky, maksujen valvonta, kiinteistöön tai asuntoon kohdistuvat vastikkeet tai omistajien hoidettavaksi kuuluvat vuosikorjaukset. Kiinteistön tai asunnon arvonnousuun pääsee käsiksi vasta realisoituvaiheessa. Välillisesti kiinteistöihin tai asuntoihin voi sijoittaa REIT:n eli kiinteistösijoitusyhtiön

kautta. Ne ovat pörssilistattuja yhtiöitä, joihin voi sijoittaa myös asunto- tai kiinteistörahastojen avulla, ulkomaita myöten. (Hallipelto 2021, luku 22.) Metsä- ja taidesijoittamisella yhteistä on se, että ne säilyttävät arvonsa hyvin. Taidesijoittaminen vaatii kuitenkin tarkkaa ajoitusta sekä paksua lompakkoa, sillä vain parhaalla laadulla on jälleenmyyntiarvoa. Myös metsäsijoittaminen vaatii paljon rahaa eikä tuottoja kannata odottaa nopeasti. Metsästä tuottoa saa hakkuutuloista ja metsän arvonnoususta. Metsäsijoittaminen on kuitenkin matalariskistä, joten se sopii hyvin sijoitussalkun täydennykseksi. (Laitinen-Littorin 2017; Saloheimo 2018.)

3 SIJOITTAMISESSA HUOMIOITAVAA

Sijoittamiseen liittyy paljon huomioitavia asioita, jotka parantavat sijoitusten tuottoja ja pienentävät tai niin haluttaessa suurentavat riskiä. Sijoittamiseen löytyy useita erilaisia vaihtoehtoja, jotka ovat riippuvaisia toistensa sisällöstä ja kehityksestä. Tämä edistää sijoitusten hajauttamista, jolloin pääomaan kohdistuva riski voidaan suunnata useisiin eri kohteisiin. Sijoitusajan suhteen sijoituskohteissa on eroja esimerkiksi velkakirjojen ollessa määräaikaaisia, kun taas osakemarkkinoilla voi harjoittaa päiväkauppaa. Muun muassa metsäsijoituksia taas on monimutkaisempaa realisoida pikaisella aikataululla ja niiden omistukset saattavat kulkeakin sukupolvelta toiselle.

3.1 Eri sijoituskohteiden riippuvaisuussuhteet

Sijoittajille on tarjolla monipuolisesti vaihtoehtoja mahdolliseksi sijoituskohteeksi. Jotkut niistä sivuavat toisiaan sisällöltään tai ovat jopa riippuvaisia toistensa kehityksestä, kun toiset taas ovat aivan päinvastaisia riskitasoltaan ja koostumukseltaan. Osakemarkkinoille pääsee esimerkiksi sijoittamaan joko suoraan tai välillisesti rahastoilla tai pörssijä seuraavien indeksien avulla. Osakkeiden kurssimuutoksia voi myös spekuloida erilaisten johdannaisten avulla. Mikäli osakeyhtiöihin sijoittaminen ei kiinnosta, löytyy vaihtoehtoja niin konkreettisista asunto-, kiinteistö-, metsä- tai taidesijoituksista kuin muista arvopapereistakin.

Osakemarkkinoille sijoitettaessa on mahdollista valita useiden eri toimialojen, markkina-alueiden, markkina-arvojen tai megatrendien joukosta, tai valita yritykset sopivien sijoitusfaktorien mukaan. Aloittelevalle sijoittajalle järkevin sijoituskohde voi olla suomalaiset pörssiyhtiöt, sillä niistä löytyy myös kansainvälistä liiketoimintaa tekeviä yrityksiä ilman ulkomaihin kohdistuvia riskejä ja haasteita. Suomen osakemarkkinat kattavat kuitenkin vain alle puoli prosenttia maailman markkinoista, ja useimpien länsimaiden osakkeisiin pääsee käsiksi perinteisten välityssivustojen kautta. Esimerkiksi kehittyville tai reunamarkkinoille suoraan sijoittaminen on kuitenkin haasteellista, mutta muun muassa amerikkalaiset suuryhtiöt, kuten Coca Cola, Apple ja Exxon Mobil toimivat maailmanlaajuisesti myös siellä. (Elo & Saarhelo 2018, 146–148.)

Megatrendit, kuten teknologian kehitys, ilmastonmuutos ja uusiutuva energia sekä autoalan sähköistyminen, tarjoavat sijoittajille edistyksellisiä sijoitusvaihtoehtoja. Niihin panostavia yrityksiä on saatavilla muun muassa osakemarkkinoilta ja rahastoista sekä myös ETF-indeksirahastoista. ETF:ien kautta sijoituksiaan voi hajauttaa seuraamaan osakkeiden ja muiden arvopaperien lisäksi myös suoraan raaka-aineita eri puolilta maailmaa, mikä helpottaa sijoitusten kohdistamista omien tavoitteiden mukaisesti. (Heikkilä 2021; Powell 2016.)

Taloudessa on yleisesti tiedossa, että suhdanteet vaihtelevat jatkuvasti, mikä vaikuttaa korkoihin, inflaatioon, markkinoihin sekä koko talouteen yleensä. Suhdanteiden eri tilanteissa myös eri sijoituskohteet reagoivat eri tavoin. Esimerkiksi korkotasojen noustessa rahan kysyntä kasvaa, mikä alentaa vanhempien, pienikorkoisten korkoinstrumenttien kysyntää, mutta heijastuu osakemarkkinoiden kasvuun sekä muualle rahamarkkinoille (Elo & Saarhelo 2018, 44; Suominen 2019). Suhdanteiden vaihtelu hankaloittaa muun muassa yhdistelmärahastojen korko- ja osakesijoitusten painoarvojen määrittelyä ja ylikuumentuva kasvu hankaloittaa osakehintojen spekulointia. Niinpä sijoittaminen erilaisiin raaka-aineisiin, kuten kultaan, metalliin ja öljyyn tai muihin konkreettisiin sijoituskohteisiin tarjoaa hyvän mahdollisuuden hajauttamiseen. Hajauttamalla sijoittaja saa salkkuunsa suunnitelmiinsa sopivia erityyppisiä osakkeita, kokonaan eri riskitasoisia ja suuntaisia sijoituskohteita tai arvopaperien oheen toisenlaisia vaihtoehtoja.

3.2 Hajauttaminen ja sen hyödyt

Sijoittamisessa hajauttaminen on yksi keskeisimmistä asioista tuottojen kasvattamiseen ajan kuluessa. Hajauttaa voi niin saman sijoitusmuodon sisällä oleviin vaihtoehtoihin, eri sijoituskohteisiin kuin ajallisesti erissä johonkin ennalta hyväksi katsottuun kohteeseen. Koko pääomaa ei kannatakaan kiinnittää suoraan valittuun kohteeseen, vaan ostaa oman analyysin perusteella erissä sopivaan arvostukseen perustuen (Hyttinen 2016, 82–83). Yleisesti ottaen sijoitusstrategiat voidaan jakaa karkeasti aktiiviseen ja passiiviseen. Niistä aktiivinen sijoittaja tai salkunhoitaja pyrkii voittamaan yleisindeksin tekemällä nopeita muutoksia ja ajoittamalla hankinnat suotuisasti. Passiivisessa strategiassa luotetaan niin sanottuun ”osta ja unohda” -periaatteeseen, jossa pyritään seuraamaan valittua indeksiä ja sijoitukset on hajautettu laajasti. (Oksaharju 2013, 51–53.)

Suorissa osakesijoituksissa hajauttaminen on mahdollista toteuttaa useilla eri tavoilla. Osakkeisiin sijoittaessa hajauttaminen voi kohdistua muun muassa erikokoisiin yhtiöihin, eri toimialoille tai eri maihin. Tarjolla olevia osakeyhtiöitä on myös erityyppisiä, kuten kasvuosakkeita, isoja ja vakaita blue chip -osakkeita, osinko-osakkeita tai spekulatiivisempia momentum-osakkeita. Hyvin toteutetulla, jo 10 osakkeen, hajauttamisella voidaan välttää suurin osa päivätuottojen keskihajontaan eli volatilitettiin kohdistuvasta riskistä, mutta yli 20 osakkeen salkku saattaa jo kertoa epävarmoista valinnoista. (Elo & Saarhelo 2018, 32–36.) Mikäli osakkeiden itsenäinen valitseminen vaikuttaa haastavalta, on vaihtoehtona sijoittaa erilaisiin indeksi- tai osakerahastoihin. Niistä löytyy niin aktiivisia kuin passiivisia vaihtoehtoja, ja niiden kautta varansa saa salkunhoitajan kautta joko seuraamaan vertailuindeksiä tai tavoittelemaan parempaa tuottoa. (Hyttinen 2017, 20–24.)

Osakeyhtiöiden pörssikursseja pääsee seuraamaan myös sijoittamalla jo aiemmin esiteltyihin ETP-tuotteisiin ja johdannaisiin. Niiden avulla sijoituksiaan voi hajauttaa myös valuuttojen, raaka-aineiden tai osakeindeksien suuntaan. Erilaiset vipuvälineet tarjoavat lyhytaikaisen sijoitusvaihtoehdon ja parhaillaan moninkertaisia tuottoja esimerkiksi bull-tuotteen arvon noustessa. (Elo & Saarhelo 2018, 65–68.) Osakesijoitusten hajauttamiseen toimivia johdannaisia ovat myös warrantit, futuurit ja optiot. Warranttien avulla sijoittaja saa mahdollisuuden hyötyä kohde-etuksien arvonmuutoksista ilman, että esimerkiksi osaketta tarvitsee ostaa suoraan, kun warrantin nettoarvo maksetaan eräpäivänä rahana. Futuurit ja optiot antavat oikeuden ostaa tai myydä kohde-etuudet tiettyyn hintaan tulevaisuudessa. Nämä tarjoavat osakesijoittajille hyvän vaihtoehtoisen keinon spekuloida kurssien nousuilla ja tavoitella suuria voittoja. (Hallipelto 2021, luku 19.) Osakemarkkinoiden ulkopuolelta sijoitussalkun hajauttamiseen löytyy myös muita vaihtoehtoja korkoinstrumenteista velkakirjoihin ja konkreettisiin sijoituskohteisiin.

Sijoittajan kannalta turvallisempia ja varmempia, mutta yleensä tuotto-odotukseltaan heikompia ovat korkosijoitukset. Niihin pääsee mukaan esimerkiksi yritysten suoraan liikkeelle laskemien velkakirjojen tai korkorahastojen kautta. Korkosijoitukset helpottavat hajautetun salkun arvonlaskuriskiä, sillä ne palauttavat sijoitetun pääoman ja lisäävät siihen mahdollisesti kertyneet korkotuotot eräpäivänä, vaikka korkopaperin arvo olisi vaihdellut. (Elo & Saarhelo 2018, 42.) Yksi korkosijoitusmuoto, joka on säilyttänyt suosionsa korkotason mataluudesta huolimatta, on perinteinen pankkitalletus. Sille on myös paikkansa sijoitussalkussa, sillä siihen tuo lisäturvaa niin sanottu talletussuoja, joka korvaa tallettajien varat, jos pankki joutuu pysyviin maksuvaikeuksiin. Pankkitalletusta vastaavia – joskin ilman talletussuojaa olevia – sijoitusvaihtoehtoja ovat muun muassa osuuskuntien ja osuuspankkien osuustoistukset. (Elo & Saarhelo 2018, 51–52.)

Sijoittaminen eri sijoitus- tai omaisuusluokkiin kannattaa yleensä toteuttaa sijoittamalla kohteisiin, joiden korrelaatio eli riippuvuus muiden omaisuusluokkien kanssa on matala. Tällaiset omaisuusluokat käyttäytyvät eri suuntiin eri markkinatilanteissa, jolloin hajauttaminen on tehokkaampaa ja salkku on paremmassa tasapainossa. Hajautusta kannattaakin mahdollisuuksien mukaan laajentaa arvopapereiden ja käteissijoitusten lisäksi myös kiinteistöihin tai hyödykkeisiin ja raaka-aineisiin, kuitenkin painoarvo huomioiden, jotta hajautuksen idea ei kärsi. (Hallipelto 2021, luku 26.1.) Korko- ja osakemarkkinoiden ulkopuolelle pääsee sijoittamaan myös vaihtoehtoisten sijoituskohteiden kautta, joita tarjoavat useat eri palveluntarjoajat. Niiden kautta pystyy hajauttamaan muun muassa vuokra- ja liikekiinteistöihin, metsään, raaka-aineisiin tai muihin epälikvideihin kohteisiin ilman suuria kertasijoituksia tai pitkiä sitoutumisaikoja. Vaihtoehtoihin sijoituksiinkin liittyy kuitenkin omat riskinsä, kuten epäselvät tuotto-odotukset tai alla olevien markkinoiden romahdus, joka saattaa johtaa varojen lunastamisen vaikeutumiseen. (Huuskonen 2018.)

Sijoittajien hajauttamiskäytännöt vaihtelevat yksilöllisesti erilaisten sijoitustyylien mukaan. Niissä oleellista on, että valittu sijoitussuunnitelma on looginen ja sijoittaja hallitsee tyyliinsä. Sijoitussalkkua voidaan hoitaa joko itse tai käyttää varainhoitopalveluja, jotka toteuttavat hajauttamisen sovitulla tavalla. (Hallipelto 2021, luku 25.3.) Seuraavassa luvussa perehdytään tarkemmin myös sijoittajien vaihtoehtoihin sijoitusaikoihin, kuten pitkäjänteiseen sijoittamiseen, lyhytaikaiseen kauppaan tai päiväkauppaan.

3.3 Sijoitusajan merkitys

Sijoittajien mahdollisiin sijoitustyyliin liittyy olennaisena osana sijoitusaika. Sijoitusajan merkitys vaihtelee paljon riippuen siitä, valitaanko sijoituskohteeksi osakkeet, jolloin voidaan harjoittaa niin pitkäjänteistä sijoittamista, lyhytaikaista kauppaan tai päiväkauppaan, pidempiaikaiset ja vähemmän volatiilit rahastot tai vaikeammin realisoitavat suorat asunto-, kiinteistö-, metsä- tai taidesijoitukset. Yksi merkittävä asia sijoitusten onnistumiseen on myös oikea ajoitus. Siihen saa varauduttua sijoittamalla varansa erissä.

Suoraan pörssiosakkeisiin sijoitettaessa vaihtoehtoisia yhtiöitä on useita erilaisia sopien erilaisiin sijoitustavoitteisiin. Pitkäaikaiseen omistamiseen luottavat laatusijoittajat panostavat varansa laatu-yhtiöihin, kuten Coca Cola, Walmart ja Johnson & Johnson. Ne voivat olla niin suhdannevakaita suuryhtiö-

öitä kuin syklisiä pienyhtiöitä, kunhan niiden pitkäaikaiset keskimääräiset pääoman tuotot ovat korkeita tai kilpailuetu on muuten vankka. Laatu-yhtiöiden arvon kasvu suhteessa muuhun markkinaan korostuu erityisesti laskujaksojen aikana. Ominaista niille on myös vakaa osinkokasvu, mikä juontuu tasaaisesta tulokasvusta. Laatusijoittajat saavuttavatkin ajan mittaan yleensä pörssi-indeksiä kovemmat tuotot ilman jatkuvia kaupankäyntikuluja arvo- tai kasvusijoittajaan verrattuna. (Hämäläinen, Oksa-harju & Walker 2018, 17–22.)

Arvosijoittaja valitsee sijoituskohteensa yhtiökohtaisesti luomaansa arvioon perustuen. He pyrkivät lisäämään omistuksiaan erissä eri markkinatilanteissa, jolloin keskimääräinen osakekohtainen kauppahinta kohdistuu omaan hinta-arvioon tai parhaimmillaan osakelajin markkinahinnan keskiarvoon. Näin arvosijoittajat pystyvät tunnistamaan päiväkohtaisten kurssiliikkeiden tuomat mahdollisuudet ja toisaalta välttämään niiden asettamat ansat. Siten vältetään myös ajoittamiseen liittyvät haasteet. (Oksa-harju 2013, 126–132.)

Kasvuyhtiöissä, eli pääasiassa teknologiayhtiöissä kuten Apple, Facebook ja Netflix, osakkeen arvostus perustuu tulevaisuuden näkymiin. Ne saattavat tehdä nykyhetkessä ja vielä lähitulevaisuudessakin tappiota, mutta kovien kasvuodotusten johdosta P/E-luku voi olla moninkertaisesti suurempi kuin arvo-yhtiöillä. Inflaatio-odotusten ja korkojen noustessa suhdanteiden vaihdella, tulevaisuuteen tähtäävät kasvuosakkeet voivat vaikuttaa kalliilta. Sen takia myös hinnat vaihtelevat suuresti, mikä tekee sijoituspäätöksen ajoittamisen haasteelliseksi. Yleisesti ottaen kasvuosakkeet ovat viime vuosina kuitenkin moninkertaistaneet arvoaan, mikä on tarjonnut loistavia tilaisuuksia sijoittajille. (Marchetti 2021.)

Rahastosijoittamisessa päätösten ajoittamisessa ja muutoksissa merkittävässä roolissa ovat salkunhoitajat. Muun muassa yhdistelmärahastoissa osakepainotuksia vaihdellaan etukäteen säädellyn vaihteluvälin sisällä osakemarkkinoiden tuottonäkymien mukaan. Tämä vaatii onnistunutta ajoitusta, mikä saattaa johtaa vain pessimistisiin päätöksiin, sillä kurssivaihteluita on mahdotonta ennustaa etukäteen. (Hytinen 2017, 24–26.) Riskiä vältteville pitkäaikaissijoittajille varteenotettavampia vaihtoehtoja voivat olla suorat korkosijoitukset sekä -rahastot. Korkosijoituksiin lukeutuvat pankkitalletukset, valtiolainat, joukkovelkakirjat sekä yritystodistukset sisältävät riskiä sitä enemmän, mitä myöhemmin ne erääntyvät. Sijoituksiin sisältyy kuitenkin määräraikaan sidottu sopimus pääoman ja nimelliskoron maksusta, joka sisältyy maturiteettituottoon, eli sijoituksen todelliseen yhteiskorkoon eräpäivänä. (Elo 2015, 20–23.)

Muista sijoituskohteista konkreettisemmissä metsä- tai taidesijoituksissa sijoittajan kannattaa varata aikaa tuottojen keräämiseen. Julkisesti huutokaupasta ostettuna taide-esineen jälleenmyyntiä täytyy odottaa useita vuosia, jopa toista kymmentä, ellei lähde myymään yksityismarkkinoilla. Parhaimmillaan tuottoa voi kertyä yhtä hyvin kuin osakesijoituksista. Metsäsijoittamisessa tuotot muodostuvat hakkuutuloista ja arvonnoususta; puun kasvu siemenestä päätehakkuuikään kestää 60–80 vuotta. Niinpä metsät saattavatkin periytyä sukupolvelta toiselle ja olla hyvä matalariskinen lisä omaisuuteen. (Laitinen-Littorin 2017; Saloheimo 2018.) Asunto- ja kiinteistösijoittamisessa tuotto muodostuu arvonnoususta sekä vuokratuloista. Vuokratuloja kertyy ajoittaiset tyhjät kuukaudet lukuun ottamatta kuukausittain, arvonnousu riippuu asunnon sijainnista, palveluiden saatavuudesta, alueen kehitymisestä sekä asuntoon tehdyistä korjauksista ja remonteista. Sijoitusasunnosta saatava myyntivoitto on verovaapa, jos se on ollut myyjän omistuksessa sekä yhtäjaksoisesti omana tai perheen asuntona vähintään kaksi vuotta. (Vakimo 2018.)

Edellä mainitun lisäksi muun muassa johdannaisiin kuuluvat osto- ja myyntioptiot suuntaavat katseensa tulevaisuuteen, mikä vaatii sijoittajalta vahvaa näkemystä ja ammattitaitoa. Kryptovaluutat puolestaan ovat kasvaneet vuosia suuren kysynnän ja tarjonnan johdosta, mutta ovat myös epävarma sijoituskohteet volatiiliuden ja arvaamattomuuden vuoksi. Jokaiselle sijoittajalle löytyy kuitenkin lukuisia vaihtoehtoja omaan sijoitustyyliin ja -suunnitelmaan sopivaksi sijoituskohteeksi.

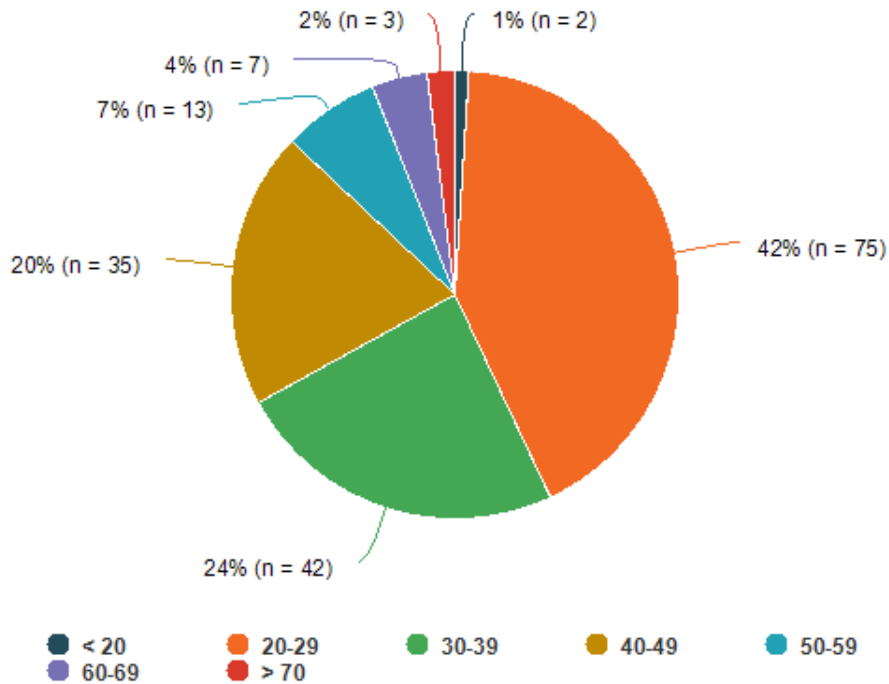
4 TUTKIMUS: SUOMALAISTEN SJOITUSKÄYTÄNNÖT

Suomalaiset yksityissijoittajat ovat suunnanneet sijoituksensa useisiin eri kohteisiin, jotka tarjoavat erilaisia tuottoja ja riskejä. Tutkimusosuudessa laadin Webropol-ohjelmistoa käyttäen kyselyn sijoittamiseen liittyen. Kyselyn tavoitteena oli selvittää suomalaisten sijoituskäytäntöjä, kuten suosituimmat sijoituskohteet, sijoittamispäätöksissä avustavat tietolähteet sekä ajatuksia eri sijoitustyyleistä ja riskeistä. Kysely sisältää vaihtoehtokohtia eri sijoituskohteista, tarkentavia kysymyksiä niiden sisällöistä sekä mielipidekysymyksiä sijoittamiseen liittyen. Siinä on myös kysymyksiä vastaajien taustatietoihin liittyen, kuten ikä, sukupuoli, käytetty sijoituspalvelun tarjoaja sekä kysymys sijoitusvalintojen tietolähteistä.

Kyselyn ajatus syntyi opinnäytetyön tekijän toimesta, ja se toteutettiin kvantitatiivisena tutkimuksena yhteistyössä Pankki X:n kanssa. Pankki toimi konsulttina kysymysten sopivan asettelun ja sisällön löytämiseksi, sekä apuna suuremman kohdeyleisön saavuttamiseksi. Kysely jaettiin nettilinkkinä pankin somealustoilla sekä myös työn tekijän omalla LinkedIn-tilillä ja Facebookin Sijoituskerho-ryhmässä liitteenä 1 olevan saatekirjeen kanssa. Kyselyyn sisältyy myös arviointikohta pankin tarjoamista sijoituspalveluista ja -tuotteista sekä avoin kysymys niihin liittyen. Avoimeen kysymykseen tuli yhteensä 70 vastausta, jotka lähetettiin edelleen pankille. Kokonaisuudessaan kyselyyn kertyi yhteensä 177 vastausta 9.11.–14.11.2021 välisenä aikana.

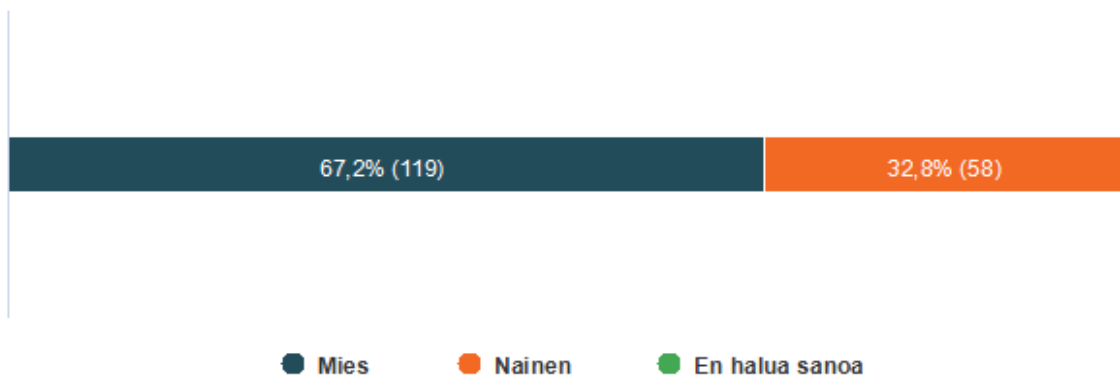
4.1 Kyselyn taustatiedot

Opinnäytetyötä varten laaditussa kyselyssä (LIITE 2) pyrittiin selvittämään tavallisten suomalaisten yksityissijoittajien sijoituskäytäntöjä. Tulosten täsmentämiseksi vastaajilta kysyttiin myös lisätietoja heistä itsestään sekä heidän sijoitustaustoistansa ja -ajatuksistaan. Kyselyyn kertyneiden 177 vastaajan ikää kysyttiin kohdassa 20 valittavissa olevien vaihtoehtojen ollessa aina alle 20-vuotiaista yli 70-vuotiaisiin. Vastausten prosentuaalinen jakauma on näkyvillä kuviossa 1.

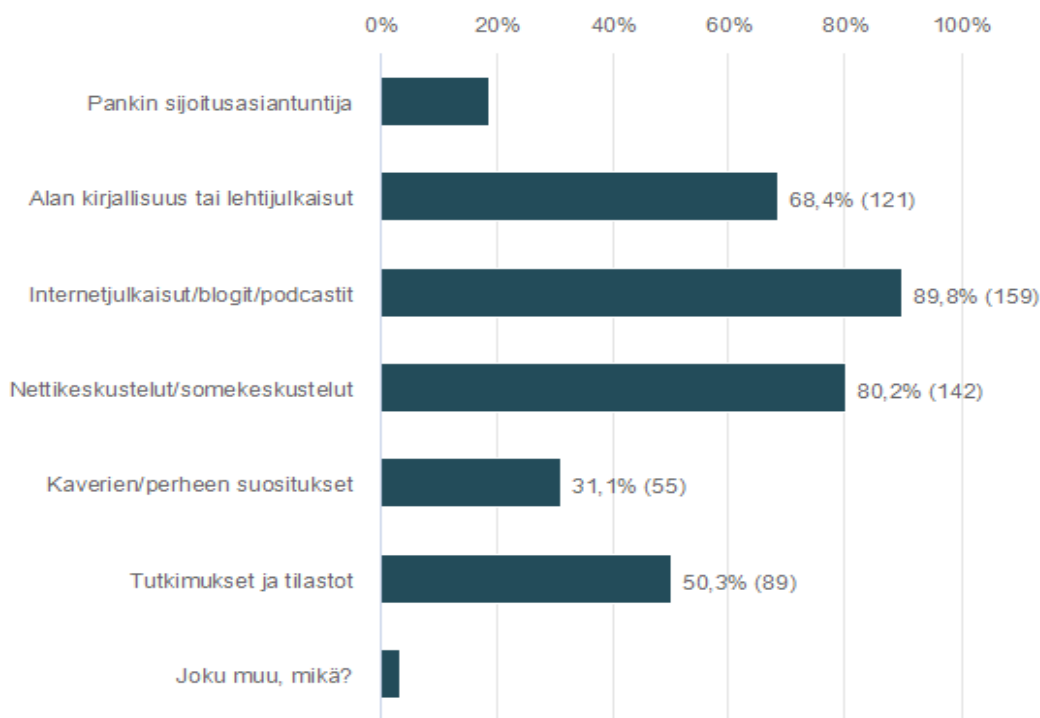
KUVIO 1. Vastaajien ikäjakauma

Kuviosta 1 selviää, että vastaajista kaksi kolmasosaa oli 20–40-vuotiaita. Tämä saattaa johtua siitä, että kysely jaettiin sosiaalisessa mediassa, jossa nuoret voivat olla osallistuvampia vastaamaan. Yleisesti ottaen viime vuosina sijoittaminen on myös yleistynyt nuorten keskuudessa esimerkiksi somekeskustelujen ja osakesäästötilin ansiosta. Säästäminen ja sijoittaminen koetaan yhteiskunnallisesti hyväksyttymmäksi kuin aiemmin ja sijoittamaan voi ryhtyä kuka tahansa. Myös naisten keskuudessa sijoittamisen suosio on kasvanut, vaikka kyselyn kohdassa 22 naisten osuudeksi vastaajista kertyi vain noin 33 % (KUVIO 2). (Leiwo 2021.) Pieni määrä saattaa kuitenkin johtua vastaajien sattumanvaraisuudesta.

KUVIO 2. Vastaajien sukupuolijakauma

Kyselyn kohdasta 14 selvisi, että enemmistö vastaajista saa tai etsii sijoittamisinformaatiota internetin keskusteluista ja julkaisuista. Useamman valinnan mahdollistaneessa kohdassa suosittuja vaihtoehtoja olivat myös perinteinen alaan liittyvä kirjallisuus ja lehtijulkaisut sekä tutkimukset ja tilastot, mutta pankin sijoitusasiantuntijalta tietoa haki vain 33 vastaajaa eli alle 20 prosenttia vastauksista. (KUVIO 3.) Kohdan 15 vastausten perusteella yhteensä 177 vastaajasta 65 % eli 115 ei ollut käynyt sijoitusasiantuntijan luona tai ottanut heihin yhteyttä. Se kuvastaa myös sitä, että sijoitusinformaatiota on helpposti saatavilla ja sijoittajat jakavat suosittelimiaan sijoituskohteita myös keskenään.

KUVIO 3. Sijoitusinformaatiolähteiden prosenttijakauma

Kyselyn kohdan 21 mukaan puolet vastaajista oli aloittanut aktiivisemmän sijoittamisen 2010-luvulla ja lähes 30 prosenttia 2020-luvulla. Tämä selittyy paitsi sijoittamisen viime aikaisella suosiolla mutta myös sillä, että enemmistö vastaajista ei vielä aiemmin ollut kykeneviä sijoittamaan ikänsä puolesta. Kyselyyn sisältyneessä väittämäkohdassa 19 enemmistö vastaajista oli täysin eri mieltä (24,9 %) tai osittain eri mieltä (47,4 %) kohdasta *Pyrin sijoittamaan riskittömiin kohteisiin*, mikä kuvastaa hyvin viime aikaista osakesijoittamisen suosiota ja nousujohteisia markkinoita, joka on johtanut tavoittelemaan suuria arvonnousuja. Vastaajista korostuvan uutuudenviehätyksen huomaa myös keveämmästä kohdasta *Sijoittaminen on helppoa ja kivaa*, josta yhteensä lähes 80 % oli täysin tai osittain samaa mieltä. (TAULUKKO 1.)

TAULUKKO 1. Väittämökohdan vastausjakauma

	Täysin eri mieltä	Osittain eri mieltä	En osaa sanoa	Osittain samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	Keskiarvo	Mediaani
Sijoittaminen on helppoa ja kivaa.	2,3 %	14,7 %	3,4 %	54,2 %	25,4 %	3,9	4,0
Olen epävarma sijoittamisesta.	29,4 %	36,2 %	6,2 %	26,5 %	1,7 %	2,4	2,0
Haluaisin tietää enemmän eri sijoitusvaihtoehdoista.	10,2 %	17,5 %	11,9 %	42,9 %	17,5 %	3,4	4,0
Olen tyytyväinen nykyisiin sijoituksiini.	0,0 %	6,8 %	2,8 %	55,4 %	35,0 %	4,2	4,0
Olen tyytyväinen sijoitusteni tuottoihin.	0,6 %	5,6 %	4,5 %	58,2 %	31,1 %	4,1	4,0
Pyrin sijoittamaan riskittömiin kohteisiin.	24,9 %	47,4 %	2,3 %	22,0 %	3,4 %	2,3	2,0

Taulukosta 1 selviää myös, että kohdassa *Olen epävarma sijoittamisesta* näkyy molempien suuntaisia vastauksia. Suurin osa oli väittämästä eri mieltä, mutta myös myöntäviä vastauksia oli. Epävarmoja sijoittamisesta olevat saattavat myös ennemmin suunnata sijoituksensa riskittömämpiin kohteisiin, sillä samankokoinen, noin neljäsosa vastaajista vastasi myöntävästi molempiin kohtiin. Kohta, jonka vastaukset olivat hyvin hajautuneet, oli *Haluaisin tietää enemmän eri sijoitusvaihtoehdoista*, kaikkien vaihtoehtojen saadessa yli 10 % vastauksista. Sijoitusinformaatiota on helposti saatavilla ja jaettavissa, mutta eri sijoitusvaihtoehtojen ymmärtäminen on oma asiansa. Sijoittamisen aloittaminen nuorempana saattaa johtaa myös riskisiin valintoihin ja mahdollisiin tappioihin, kun lähdetään heti niin sanotusti syvään päähän sen tarkemmin perehtymättä asioihin. Vastauksista kuitenkin selviää, että suurin osa vastaajista on tyytyväinen sijoituksiinsa ja niiden tuottoihin. Vastaajista tasan yksi ei ollut tyytyväinen saamiinsa tuottoihin, mikä kertoo siitä, että sijoittajat ovat löytäneet tavoitteisiinsa sopivat sijoituskohteet ja hajautussuhteen.

Kysely toteutettiin yhteistyössä Pankki X:n kanssa, johon liittyen kohdassa 16 oli arviointi asteikolla 1–10 pankin tarjoamista sijoituspalveluista ja -tuotteista. Vastausten keskiarvoksi muodostui 6,6 ja mediaani eli eniten valittu vaihtoehto oli 7. Kyselyssä oli myös vapaaehtoinen avoin kysymys 17 palveluiden toimivista tai mahdollisesti parannusta tarvitsevista asioista, johon kertyi yhteensä 70 vastausta.

Vastauksissa pankin rahastotarjontaa, kuten ETF- ja indeksirahastoja, ja kuukausittaista säästämismahdollisuutta kiiteltiin sekä pääasiassa rahastosijoitusten kulujen sanottiin olevan kohtuulliset. Verkko- ja mobiilisovellusten käytännöllisyydestä ja raportointitoiminnoista oltiin montaa mieltä, muun muassa salkun kehitykseen kaivattiin grafiikkaa ja listaa rahastojen omistuksista, mutta toisaalta palveluita pidettiin myös yksinkertaisina ja selkeinä sekä ostamista ja myymistä sujuvana.

Pankille annettiin palautetta osakesijoittamiseen liittyvistä palveluista. Tarjontaa ja tietoa saisi olla enemmän. Osakesäästötili tuli saataville kilpailijoita myöhemmin, ja sisältää vielä alkuvaiheessa puutteita sekä mahdollistaa vain suomalaisiin osakkeisiin sijoittamisen. Ulkomaisten osakkeiden kaupankäynnin hintoja sekä myös yleisesti osakekauppojen toimeksiantokuluja pidettiin liian korkeana. Joltakin osin pankin rahastotarjonta keskittyy myös liikaa sen omiin rahastoihin. Yleisesti ottaen pankin tarjontaa pidettiin kohtuullisen toimivana, mutta paikoittain kalliina ja kilpailijoitaan keskinkertaisempina.

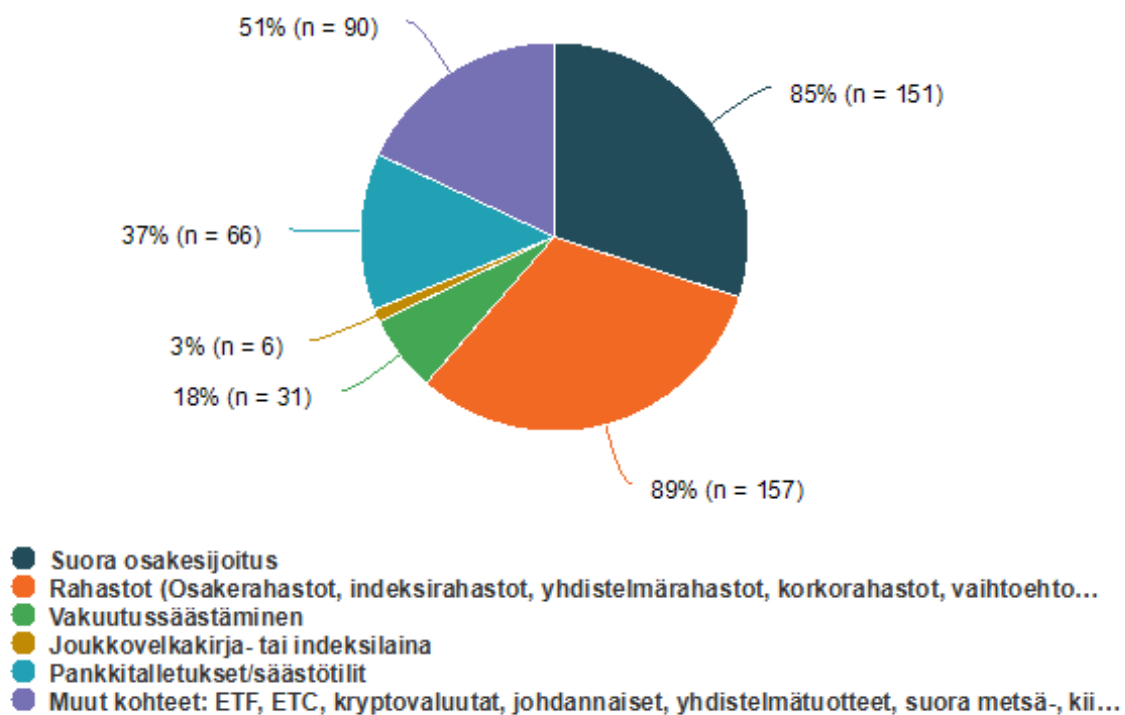
4.2 Sijoituskäytäntöjen koonti ja tarkastelu

Opinnäytetyöhön laadittu kysely (LIITE 2) sisältää useita yksityiskohtaisia ja tarkentavia kysymyksiä eri sijoitusvaihtoehtoihin liittyen. Kysymykset käsittelevät muun muassa suorien osakesijoitusten toimialoja ja -maita, erilaisia rahastomuotoja, vakuutuslajien valintaperusteita sekä mielipiteitä sijoituskäytäntöihin liittyviin väittämiin. Kysymyksillä pyrittiin selvittämään tavallisten yksityissijoittajien yleisimmät sijoituskohteet sekä ajatukset ja käytännöt valintojen taustalla.

Kohdassa 2 selviteltiin vastaajan keskimääräistä kuukausittaista sijoitussummaa vaihtoehtojen ollessa alle 50 ja yli 1050 euron välillä. Vastausten keskiarvo oli 464,1 ja mediaani 400 euroa, kun keskihajonta oli 329,0. Tämä on suhteellisen paljon, ottaen huomioon vastaajien nuoren keski-ikä, mutta toisaalta vakiintuneisiin ja taloudellisesti kannattaviin töihin voi päästä jo nuorena, jolloin varoja on mahdollisuus sijoittaa enemmän. Suuri keskihajonta kuitenkin kertoo myös vastausten vaihtelusta, ja vaihtoehtoja valittiinkin minimiarvosta maksimiarvoon. Myös sijoituksista mahdollisesti saadut tuotot lisäävät ajoittain sijoittajien pääomaa, kun esimerkiksi osakesäästötilillä osingot voi sijoittaa uudelleen ilman ylimääräisiä verokuluja.

Kuviosta 4 selviää kyselyn kohdan 1 vastausten jakautuminen. Kohdassa kysyttiin vastaajien sijoitusten kohderyhmiä mahdollistaen useamman valinnan. Vaihtoehtona oli useita yksittäisiä ryhmiä, kuten

suorat osakesijoitukset ja vakuutussijoitukset, sekä yhdistettynä kaikenlaiset rahastot sekä muut koh- teet, kuten kryptovaluutat, johdannaiset ja suorat metsä- tai asuntosijoitukset. Selvästi suosituimmat vaihtoehdot olivat osakkeet (85 %) sekä rahastot (89 %) lähes samankokoisilla osuuksilla vastauksista. Rahastoja ja osakkeita on jo enemmän esiteltykin aiemmin tekstissä ja niistä on sijoittajille paljon iloa tuoton ja etuuksien muodossa. Rahastojen kautta pystyy myös hajauttamaan osakemarkkinoille tai si- joittamaan muualla korko-, yhdistelmä- tai vaihtoehtoisten rahastojen kautta omien mieltymysten mu- kaan. Myöhemmin vastauksia eritellään myös sijoituskohteiden sisältöjen osalta.

KUVIO 4. Sijoituskohteiden prosentuaalinen jakautuminen

Muista vaihtoehdoista *Muut kohteet* oli suosituin 90 valinnalla, eli noin puolella vastaajista. Vakuutus- sijoitukset, joukkovelkakirja- ja indeksilainat sekä pankkitalletukset/säästötilit olivat vähiten suositut suhteessa muihin. Pankkitalletuksiin tai säästötilille varojaan sijoitti yhteensä lähes 40 % vastaajista, mikä kertoo joko epävarmuudesta muihin sijoituskohteisiin tai varojen hajauttamisesta useampiin koh- teisiin, jolloin talletukset ovat kätevä tapa säästää. Joukkovelkakirja- tai indeksilainoihin sijoitti vastaa- jista kuusi kappaletta. Kyselyn kohdan 11 mukaan niihin oli sijoitettu keskimäärin 10 % portfoliosta vastausten ollessa viiden ja 20 prosentin välillä. Avoimessa kohdassa 10 niistä annettiin esimerkiksi pääomaturvatut indeksilainat, joista oli ollut hyviä kokemuksia, toisen odottaessa 5–6 prosentin puoli- vuosittaistuottoja. Pääasiallinen tavoite velkakirjasijoituksissa oli sijoitusten hajauttaminen.

Sijoitusvakuutuksiin sijoituksensa suuntasi vastaajista 18 % eli 31 kappaletta. Kohdan 8 mukaan niihin sijoitettiin yhtä lailla eläke- ja säästömielessä (22 kappaletta vastaajista), kun henkivakuutuksena niihin sijoitti 4 vastaajaa. Vakuutussijoituksia pidetään hyvänä pitkäaikaissijoituksena, joka tulee ilmi myös kyselyn kohdasta 9, kun 51,6 % eli 16 vastaajaa piti sitä tärkeimpänä syynä sijoituspäätökseen. Muista vaihtoehdoista *kuluton sijoituskohteiden muuttaminen* sai seuraavaksi eniten 7 valintaa eikä mikään vaihtoehto jäänyt valitsematta. (TAULUKKO 2.)

TAULUKKO 2. Vakuutussijoituspäätöksen syyt

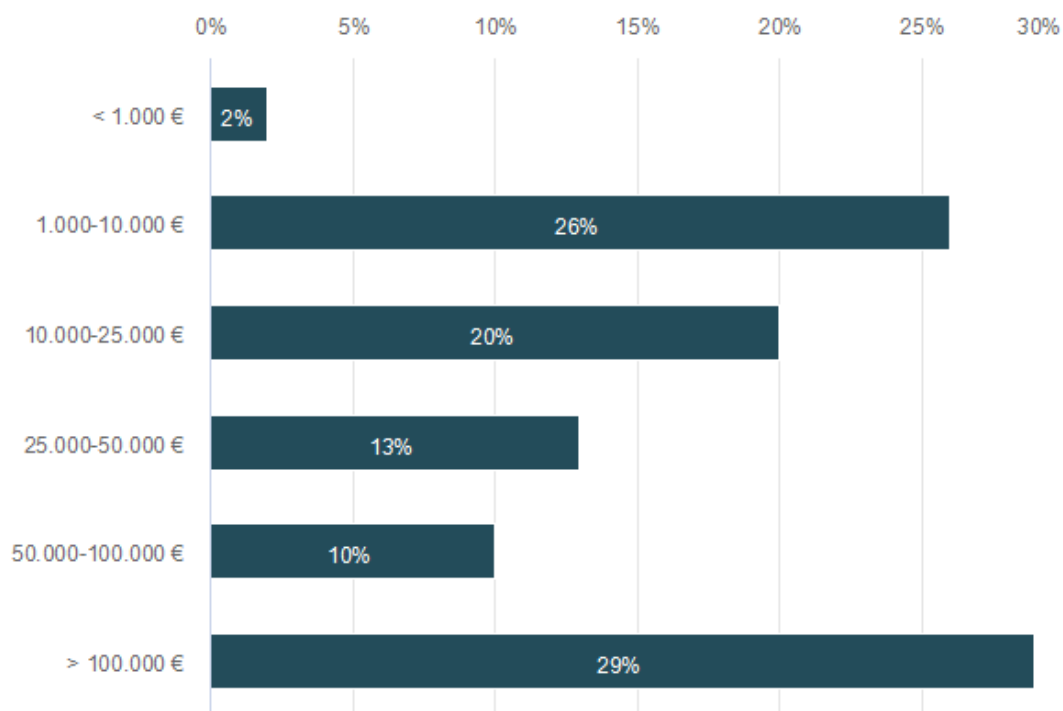
Tärkein syy vakuutussijoitukseen	n	Prosentti
Pitkäaikainen sijoittaminen	16	51,6 %
Veroedut	3	9,7 %
Kuluton sijoituskohteiden muuttaminen	7	22,6 %
Helppo ja joustava kuukausisäästäminen	3	9,7 %
Useat sijoituskohteet yhdessä	2	6,4 %

Muista sijoituskohteista useamman valinnan mahdollistaneessa kohdassa 12 eniten valittiin ETF- tai ETC-tuotteet, kryptovaluutat sekä suorat metsä-, kiinteistö- tai asuntosijoitukset järjestyksessä 77,8; 51,1 ja 36,7 prosentin osuuksin. Pienimmät osuudet vastaajista saivat yhdistelmätuotteet (7,8 %) sekä pankkien tuotto-osuudet (2,2 %). Väittämäkohdan 13 mukaan paljon ymmärrystä ja seuraamista vaativat ETF- ja ETC-tuotteet, kuten warrantit ja listatut sertifikaatit oli 70 niihin sijoittaneesta vastaajasta 52:lle yksi tärkeimmistä sijoituskohteista. Tähän liittyen myös johdannaisiin, kuten optioihin ja futuureihin, oli sijoittanut 12 kappaletta eli 13,3 % kohtaan vastanneista. Tämä kertoo siitä, että merkittävä osa sijoittajista on myös valmis hajauttamaan sijoituksensa perinteisten, mahdollisesti helpompien ja riskittömämpien, kohteiden ulkopuolelle tavoitellakseen suurempia tuottoja.

Kryptovaluuttoihin sijoitti vastaajista 46 kappaletta. Heistä 24 myönsi saaneensa niillä myös suuria voittoja. Kaikista 90 muihin kohteisiin sijoittaneista 18 prosenttia eli 16 piti kryptovaluuttoja turvallisena ja kannattavana sijoituskohteena. Siihen olennaisena syynä saattaa olla kryptovaluuttakurssien suuri vaihtelu, mikä voi tuottaa oikealla ajoituksella isojakin voittoja mutta aiheuttaa myös epävarmuutta. Suurelle osalle sijoittajista kryptovaluutat voivat olla myös tuntemattomampi sijoituskohde niiden keskittyessä verkkoon ja arvon määrittäessä epäselvillä markkinoilla. Kyselyn kohdasta 18 selviää, että perinteisten sijoituspalvelun tarjoajien, kuten Nordnet, Degiro ja Nordea, lisäksi vastaajat ovat käyttäneet kryptovaluuttoihin keskittyneitä NorthCryptoa, Coinbasea, Coinmotionia ja Binancea.

Suoraan metsään, kiinteistöihin tai asuntoihin kohdan 12 mukaan vastaajista oli sijoittanut 33 kappaletta. Heistä 12 oli saanut niitä perintönä. Tämä kuvastaa hyvin sitä, että myös perinteiset reaalisisi-
 tukset säilyttävät hyvin arvonsa ja ovat kannattava sijoitus tulevaisuuteen. Vastaajista 24:llä oli useita
 kyseisiä kohteita, ja 27 oli ottanut jopa lainaa sijoituksia varten. Esimerkiksi asuntosisi-
 tukuksista saa kuitenkin yleensä varmaa kuukausittaista vuokratuloa, joten velkavivulle saadaan myös katetta. Vas-
 taajista kolmasosa oli yli 40 vuotiaita, mikä saattaa tarkoittaa sitä, että heille on kertynyt omaisuutta
 laaja-alaisesti, mutta myös nuorempien keskuudessa asuntosisi-
 tuksesta on tullut suosittu vaihtoehto (Leiwo 2021).

Asunto-, metsä- ja kiinteistösisi-
 tuksesta sekä kryptovaluutat saattavat olla varteenotettavia tekijöitä
 siihen, että kohdan 23 mukaan enemmistöllä vastaajista (29 %) sijoitussalkun arvo oli yli 100.000 eu-
 roa. Seuraavaksi eniten, eli 26 % vastaajista, omisti 1.000 ja 10.000 euron välille sijoittuvan sijoitus-
 salkun. Tämä saattaa kertoa myös vastaajien keskimäärin alkuvaiheessa olevasta sijoitusurasta, jolloin
 suurempia tuottoja tai pääomia ei ole ehtinyt vielä kertyä. Yleisesti ottaen vastaukset jakaantuivat hy-
 vinkin tasaisesti eri vaihtoehtojen kesken. (KUVIO 5.)

KUVIO 5. Sijoitussalkkujen arvot

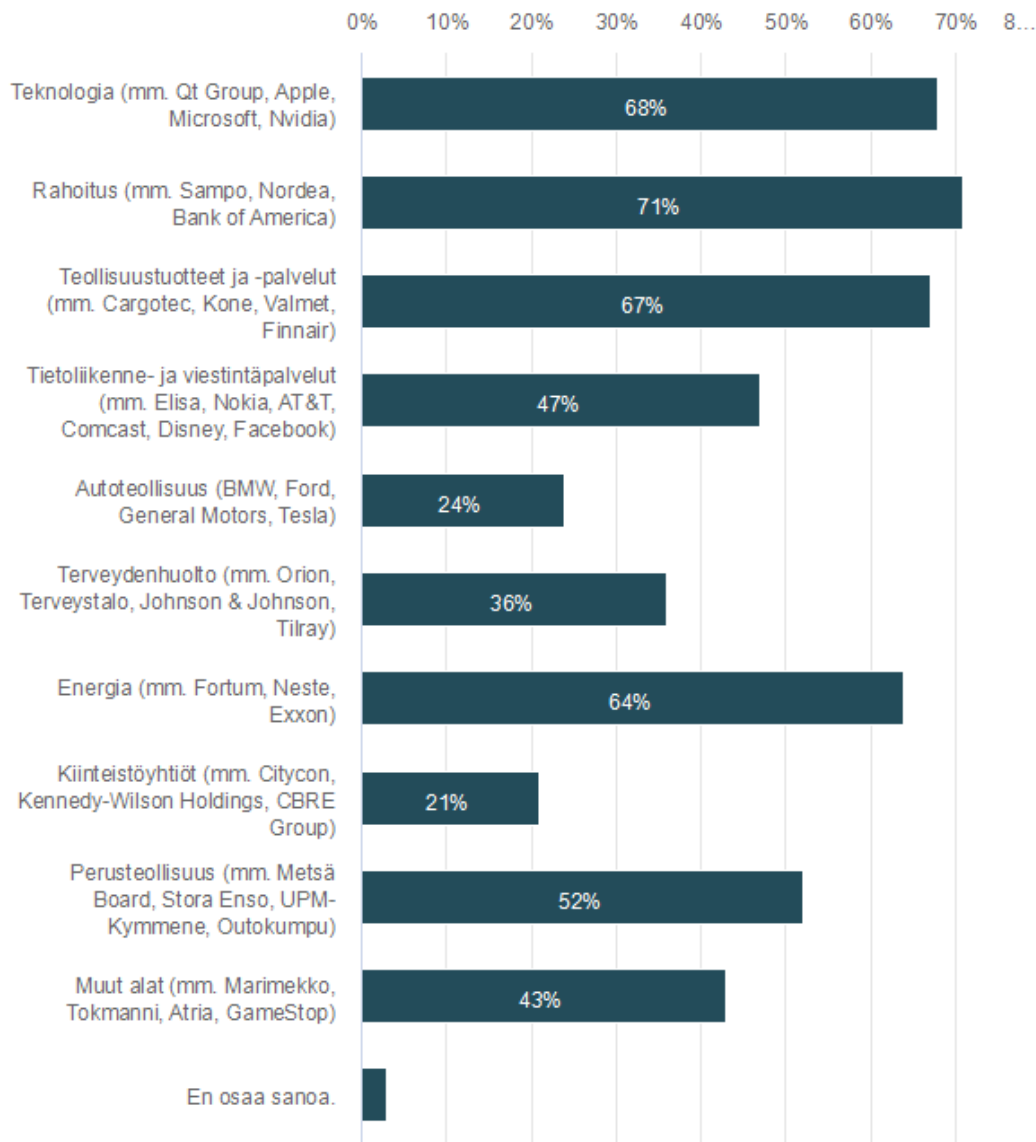
Kyselyn kohdan 1 mukaan vastaajista 151 oli sijoittanut suoraan osakkeisiin. Kohdissa 3, 4 ja 5 kysyt-
 tiin tarkentavia kysymyksiä osakesijoittamiseen liittyen. Osakkeiden kohdemaiden osalta lähes kaikki
 (148) omistivat suomalaisia osakkeita, kun taas yli puolet sijoitti pohjoismaisiin tai Yhdysvaltojen tai

Kanadan pörssien osakkeisiin. Nämä pörssit ovatkin eniten esillä mediassa sekä myös helposti saatavilla. Muista maista saksalaisiin osakkeisiin sijoitti 16 vastaajaa ja brittiläisiin 6. Vastausvaihtoehtojen ulkopuolelta mainittiin myös muun muassa Ranska, Hollanti, Japani, Kiina ja Brasilia sekä hajautus erilaisten rahastojen tai indeksien kautta useammille markkinoille.

Väittämökohdassa 5 selviteltiin vastaajien mielteitä osakesijoittamiseen liittyviin käytäntöihin. Vastaajista 50 seuraa osakesalkkuaan päivittäin ja pyrkii tekemään nopeita päätöksiä. Tällainen niin sanottu päiväkauppa vaatii sijoittajalta paljon aikaa, osaamista ja korkeaa riskinsietokykyä. Nopeiden kurssi muutosten seuraamisessa hyödyllisiä välineitä ovat myös aiemmin mainitut viputuotteet ja johdannaiset, joiden avulla mahdolliset tuotot nousevat, mutta myös riski kasvaa. (Sijoittaminen.com.) Kuitenkin myös yli 90 % vastaajista sijoittaa pitkällä aikajänteellä murehtimatta liikaa kurssiheittelyitä. Päiväkauppaan sopivimpia palveluntarjoajia ovat kyselyn kohdassa 18 mainitut Degiro ja eToro. Nopeaan kasvuun päätyneet ”meemiosakkeet” olivat alkuvuonna 2021 paljon otsikoissa ja kyselyyn vastanneista 16,5 % eli 25 oli sijoittanut myös niihin. Niillä on onnistuneella ajoituksella voinut saada suuria-kin voittoja, joiden uudelleensijoittamiseen myös osakesäästötili voi olla kannattava vaihtoehto.

Kyselyn vastaajista 58,3 % eli 88 kappaletta omisti osakesäästötilin. Luku olisi voinut olla myös suurempi, sillä kysely kohdistettiin pääasiassa Pankki X:n asiakkaille, joka julkisti oman osakesäästötilin vasta viime aikoina. Osakesäästötilillä omistuksista tai niiden myynnistä saadut tuotot voidaan sijoittaa verottomasti eteenpäin, ja osakkeenomistajille voitonjakona jaettavia osinkoja tärkeänä osana sijoituspäätöstään pitikin 56,3 % vastaajista. Osinkoja maksavat yhtiöt ovat yleensä kannattavia, voittoa tekeviä ja positiiviset tulevaisuudennäkymät omaavia yrityksiä ja siten myös kysytyjä markkinoilla. Vuosia osinkojaan kasvattaneita yhtiöitä, niin sanottuja osinkoaristokraatteja kuten Coca-Cola, Exxon Mobil ja Procter & Gamble, on useilta eri toimialoilta ja myös kyselyyn vastanneista lähes 95 % eli 142 kappaletta oli hajauttanut sijoituksensa eri toimialoille.

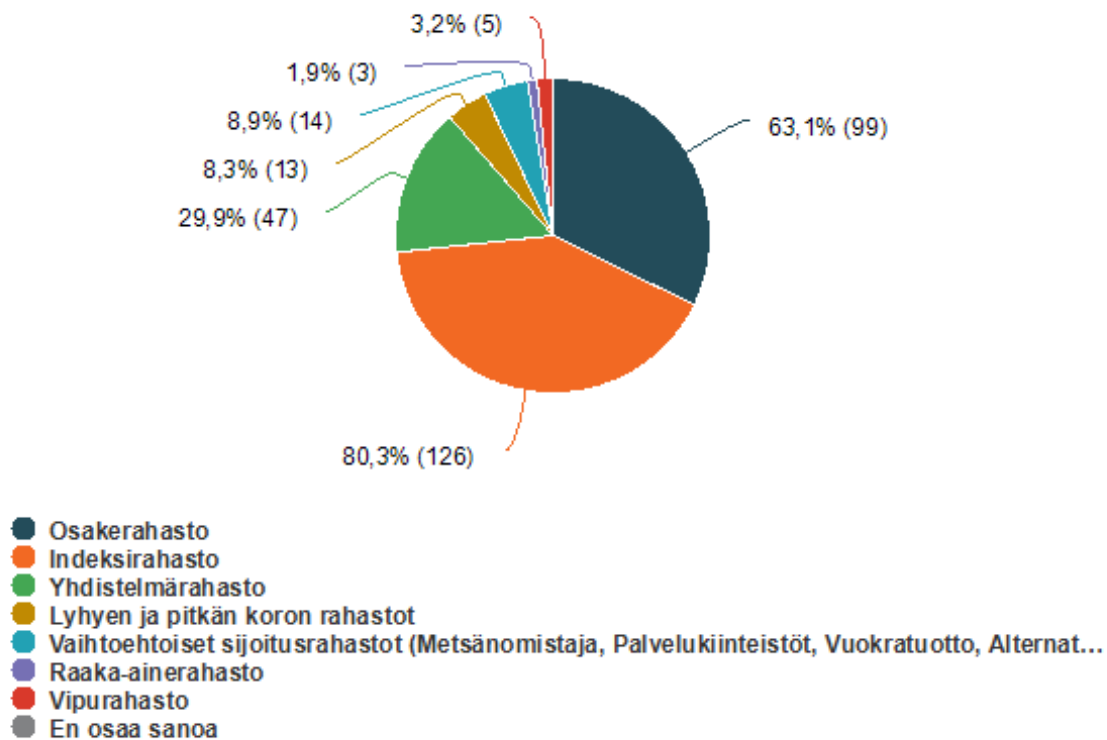
Kuviosta 6 selviää useamman valinnan mahdollistaneen kohdan 4 vastausten jakautuminen. Suosituin toimiala, johon vastaajat sijoittavat, oli rahoitusyhtiöt 107 valinnalla. Noin sata valintaa keräsivät myös teknologia- (102), teollisuus- (101) ja energiayhtiöt (97). Lähes jokaisen sijoittamista suomalaisista yrityksistä kyseisillä aloilla toimivat muun muassa Qt Group, Sampo, Kone, Fortum sekä Neste. Sijoittamisen kohdistuessa enemmän myös ulkomaille, ovat esimerkiksi yhdysvaltalaiset Microsoft, Apple, Facebook ja Tesla kasvattaneet suosiotaan. Kokonaisuudessaan vastaukset ovat jakautuneet hyvin tasaisesti eri toimialoille kiinteistöyhtiöiden ollessa vähiten suosittu vaihtoehto. Tähän saattaa vaikuttaa suorien kiinteistö-, asunto- ja metsäsijoitusten mahdollisuus sekä tarjolla olevat rahastot.

KUVIO 6. Osakesijoitusten suosituimmat toimialat

Sijoituskohteista suosituimpia kyselyn kohdassa 1 olivat rahastot, joihin oli päätyntä 157 vastaajaa. Vaihtoehtoon sisältyi muun muassa korkorahastot ja arvopaperirahastoja, kuten osake- ja indeksirahastot, sekä niitä yhdistelevät yhdistelmärahastot. Vaihtoehtoiset sijoitusrahastot puolestaan mahdollistavat sijoitusten hajauttamisen muun muassa metsään, vuokra-asuntoihin tai muihin arvopaperi- ja korkomarkkinoiden suunnasta riippumattomiin kohteisiin ilman pitkäaikaista ja reaalista sitoutumista. Kuvio 7 selviää kyselyn kohdan 6 rahastovaihtoehtojen prosentuaalinen jakauma. Suosituimmat valinnat olivat indeksirahastot 80,3 %:n ja osakerahastot 63,1 %:n osuudella vastaajista. Se on hyvin ymmärrettävissä, sillä niiden kautta sijoittajat pääsevät hajauttamaan tuottaville osakemarkkinoille jättäen valinnat salkunhoitajien hoidettavaksi. Indeksirahastot pyrkivät myös seuraamaan valittua indeksiä ja

saamaan tuottoa mahdollisimman edullisesti, hajauttaen omistukset indeksin painotuksen mukaisesti tarvittaessa ympäri maailmaa.

KUVIO 7. Rahastojen prosenttijakauma

Kolmanneksi eniten muusta joukosta erottuu yhdistelmärahastot, joiden osuus oli noin 30 %. Ne ovat turvallinen ja suhdannevaihtelujen ja riskitasojen mukaan sijoituksen painoarvoa vaihteleva vaihtoehto, joten niihin on helppo sijoittaa omien tavoitteiden mukaisesti. Yhdistelmärahastoihin sisältyviin korkorahastoihin sijoittaa suoraan 13 vastaajaa. Ne ovat hyvä vaihtoehto pitkäkestoisempaan määräaikaiseen sijoittamiseen ja sisältävät myös erilaisia riskitasoja. Myös vaihtoehtoisille sijoitusrahastoille, raaka-ainerahastoille ja vipurahastoille löytyi kannattajansa.

Rahastoihin liittyvän väittämökohdan 7 mukaan 20 vastaajaa (12,7 %) oli valinnut sijoittamansa rahastot asiantuntijan kanssa. Se on noin kolmasosa kaikista 62 vastaajasta, jotka olivat olleet yhteydessä sijoitusasiantuntijaan. Enemmistö vastaajista (95,5 %) olikin valinnut itse sijoittamansa rahaston. Kyselyn kohdassa 18 nostettiin esille Seligson yhtenä merkittävänä rahasto- ja varainhoitoyhtiönä, jonka lisäksi mainittiin muun muassa Evli, LähiTapiola, Mandatum ja PYN.

Kaikkiaan kyselyyn tulleet 177 vastausta olivat jakautuneet hyvin eri vastausvaihtoehdoille ja myös avoimiin kysymyksiin oli tullut asiallisia ja kattavia vastauksia. Monivalintakohtien kautta jokaiseen

kohtaan tuli vaihtelevia vastauksia, joista sai hyvän käsityksen eri mielipiteistä. Eniten vastauksissa yllätti ETF- ja ETC-tuotteiden ja johdannaisten suosio sekä sijoittajien verrattain suuri riskihalukkuus. Vastaajia oli kuitenkin myös erilaisilla taustoilla ja sijoituskokemuksilla, joten näkemykset myös vaihtelivat.

5 YHTEENVETO JA POHDINTA

Opinnäytetyössä laadin kvantitatiivisena tutkimuksena kyselyn tavallisille yksityissijoittajille heidän sijoituskäytännöistään ja -valinnoistaan. Kysely toteutettiin yhteistyössä Pankki X:n kanssa, joka toimi apuna kyselyn jakamisessa. Kyselyn tavoitteena oli myös selvittää pankin tarjoamien sijoitus- ja asiantuntijapalvelujen kattavuutta, toimivuutta ja saatavuutta. Yleisesti tutkimuksen tavoitteena oli selvittää yleisimmät sijoituskohteet ja -käytännöt, sekä mistä sijoittajat selvittävät tietoa sijoittamiseen liittyen. Tutkimuskysymyksinä olivat muun muassa mihin sijoitusmuotoihin sijoitukset on suunnattu, mistä sijoittajat selvittävät tietoa eri vaihtoehdoista ja millaisia ajatuksia vastaajilla on sijoittamisesta.

Jaoin työn yhteistyökumppanina toimineeseen pankkiin liittyvien kysymysten tulokset sellaisenaan pankin yhteyshenkilölle. Pankin palveluja käsittelevään avoimeen kysymykseen tuli 70 vastausta, jotka olivat enemmän tai vähemmän hyödyllisiä. Vastauksiin sisältyi kuitenkin myös kattavia ja ajatuksellisia vastauksia, joiden pohjalta pankki aikoi toimittaa palautetta myös eteenpäin pääkonttorille. Vastaukset sisälsivät käytännöllisiä ehdotuksia esimerkiksi mobiili- tai verkkopalvelujen kehittämiseksi sekä tarjonnan parantamiseksi. Pankin palveluista ja tarjonnasta annettiin myös rakentavaa kritiikkiä, jota he eivät välttämättä omista tietokannoista ja kyselyistään saa. Kyselyyn kertyneistä 177 vastauksesta oltiin pankin puolesta tyytyväisiä, sillä idea kyselyyn tuli työn tekijältä, ja pankki lähti lopulta mielellään mukaan auttamaan riittävän kohdeyleisön saavuttamisessa. Tässä tapauksessa pankkiin liittyvät kysymykset olivat vain positiivinen lisä kyselyyn, sillä he voivat selvittää esimerkiksi suosituimmat sijoituskohteet ja keskimääräiset sijoitussummat omista tietokannoistaan.

Yleisempien tutkimuskysymysten osalta kyselystä kertyi kattavasti vastauksia jokaiseen kohtaan. Merkittäväksi sijoitusinformaation lähteeksi muodostuivat erilaiset internetsivustot ja -keskustelut, mikä kuvastaa hyvin sijoittamisen yleistymistä, kun sijoituspäätöksiä ei tehdäkään enää yksityisesti esimerkiksi sijoitusneuvojien kanssa. Kyselyn vastaajaryhmän koostuessa nuoremmista sijoittajista, myös ajatuksissa sijoittamisesta korostuivat rohkeammat ja riskisemmät valinnat. Laajasti mediassa esillä olevien osakkeiden ja rahastojen lisäksi suosituiksi sijoituskohteiksi muodostuivat kryptovaluutat ja erilaiset ETP-tuotteet ja johdannaiset. Tämä voi johtua olennaisesti sijoitus- ja sitä kautta tuottomahdollisuuksien kehityksestä sekä nettikeskustelujen vaikutuksesta sijoittajien päätöksiin.

Kyselyn osalta työn tavoitteet käytännössä jopa ylitettiin. Ajatuksena oli, että 50–100 vastaajalla olisi jo päässyt pitkälle, joten 177 vastaajaa ylitti odotukset. Ennen pankin yhteyshenkilön tapaamista kuvitelin, että kysely pidettäisi auki toista viikkoa, mutta opin, että täsmällinen muutaman päivän kestävä kysely on kannattavampi vaihtoehto. Siten kyselyyn todennäköisemmin vastataan hetken mielijoh- teesta jättämättä sitä myöhempään ajankohtaan. Kysymyksiin tuli monipuolisesti vastauksia ja kyse- lyyn sisältyneisiin avoimiin kohtiin tuli myös kaikkiin asiallisia ja asianmukaisia vastauksia. Myös tut- kimuskysymysten osalta kyselyn tavoitteet toteutuivat, sillä vastauksissa esiintyi sopivasti vaihtelua myös yleisiin markkinakäytäntöihin verrattuna.

Opinnäytetyössä hyödynnetyn kyselyn tein Webropol-ohjelmistoa käyttäen. Olin käyttänyt sitä myös aiemmilla opintojen kursseilla, joten hallitsin sen yleisimmät toiminnot, jonka lisäksi testasin ja käytin myös muita kyselyyn sopivia toimintoja. Webropolin kautta sain siirrettyä hyviä ja käytännöllisiä ku- vioita ja taulukoita myös työhön. Teoriaosuudessa kirjoitin eri sijoitusmuodoista ja niiden ominaisuuksista sekä sijoittamisessa huomioitavista asioista. Lähteinä käytin alan kirjallisuutta, nettijulkaisuja, tie- tosivustoja sekä toista opinnäytetyötä. Käytössä olleista lähteistä huolimatta teoriaosuutta kirjoittaessa minasi ajoittain vaivata kirjoittajan blokki. Se kuitenkin helpotti, kun lähteistä löytyi inspiroivaa ma- teriaalia hyödynnettäväksi valmiiksi otsikoidussa ja laaditussa rungossa. Tutkimusosuuden osalta kyse- lyn valmiista rungosta ja kohdistetuista kysymyksistä oli paljon hyötyä myös vastauksia käsiteltäessä.

Kaikkiaan opinnäytetyö valmistui sujuvasti aikataulussa. Kyselyn toteutuksesta jäi positiivinen koke- mus, ja vastauksia saatiin sopiva määrä käsiteltäväksi. Kyselyn vastaajien kohderyhmä koostui osittain aktiivisemmista Facebookin Sijoituskerhon jäsenistä, mutta antoi mielestäni myös yleisesti pätevän ku- van tavallisista suomalaisista yksityissijoittajista. Opinnäytetyöstä yksi asia tuli selkeimmin ilmi: jo- kaiselle löytyy jotakin.

LÄHTEET

- Blomster, H. 2017. *Warrantti – mikä se on ja mitä sillä voi tehdä?* SalkunRakentaja.fi. Saatavissa: <https://www.salkunrakentaja.fi/2017/05/warrantti/>. Viitattu 14.10.2021.
- Elo, H. 2009. *Löydä helmet – vältä kuplat!* 6. uudistettu painos. Tuusula: omakustanne.
- Elo, H. 2015. *Tuoton arvoitus ratkeaa. Löydä helmet – vältä kuplat! Osa 2.* Kuopio: Grano Oy.
- Elo, H. & Saarhelo, J. 2018. *Osakesijoittajan maailmanvalloitus.* Helsinki: Alma Talent.
- Erkkilä, J. 2021. *Sijoittajat hakivat kotimaisista osakeanneista pikavoittoja ja innostuivat taas meemiosakkeesta.* SalkunRakentaja.fi. Saatavissa: <https://www.salkunrakentaja.fi/2021/07/osakeannit-meemiosake/>. Viitattu 7.2.2022.
- Finanssialalle.fi. *Opintomateriaali – Muut sijoituskohteet.* Saatavissa: <https://www.finanssialalle.fi/opintomateriaalit/finanssialan-perusteet/saastaminen-ja-sijoittaminen/eri-sijoitusmuodot/muut-sijoituskohteet.html>. Viitattu 19.10.2021.
- Hallamaa, T. 2021. *Meemiosakkeet saivat myös suomalaiset hullaantumaan – ”Piensijoittajalle jää siinä luu käteen”, sanoo espoolainen sijoittaja.* Yle. Saatavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-11777119>. Viitattu 29.10.2021.
- Hallipelto, A. 2021. *Taloulosaaminen 2020-luvulla.* Helsinki: Tietosanoma. Saatavilla: <https://www.ellibslibrary.com/book/9789518854824>. Viitattu 18.11.2021.
- Heikkilä, T. 2021. *Vuoden 2021 tärkeimmät megatrendit.* Sijoittaja.fi. Saatavissa: <https://www.sijoittaja.fi/258979/vuoden-2021-tarkeimmat-megatrendit/>. Viitattu 24.11.2021.
- Huuskonen, H. 2018. *Vaihtoehtoisista sijoituksista hyvää hajautusta ja tuottopotentiaalia vaikeaan markkinaympäristöön.* Sijoittaja.fi. Saatavissa: <https://www.sijoittaja.fi/87342/vaihtoehtoisista-sijoituksista-hyvaa-hajautusta-ja-tuottopotentiaalia-vaikeaan-markkinaymparistoon/>. Viitattu 18.11.2021.
- Hyttinen, M. 2016. *Luovu ajoittamisesta – tuplaa tuottosi.* Helsinki: Talentum Pro.
- Hyttinen, M. 2017. *Suosioharha. Sijoittaminen on taitolaji.* Helsinki: Alma Talent.
- Hämäläinen, K., Oksaharju, J. & Walker, R. 2018. *Laatuguru – näin valitset voittajaosakkeet.* 2. painos. Keuruu: Hansaprint.
- Kauppalehti. 2018. *Suomalaisille kelpaa maltillinen tuotto ja korkeat kulut – yhdistelmärahastojen suosio on horjumaton.* Saatavissa: <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/suomalaisille-kelpaa-maltillinen-tuotto-ja-korkeat-kulut-yhdistelmarahastojen-suosio-on-horjumaton/2f5e0744-f33e-3064-a4fd-f64f0f283d7c>. Viitattu 20.10.2021.
- Keskiaho, P. 2021. *Vakuutussäästäminen ja sijoitusvakuutus – mitä ne ovat ja miten vakuutuksen avulla voi sijoittaa?* OP Media. Saatavissa: <https://www.op-media.fi/sijoittaminen/sijoitusvakuutus-ja-vakuutussaastaminen--mita-ne-ovat-ja-miksi-vakuutuksen-kautta-voi-sijoittaa/>. Viitattu 19.10.2021.

- Laitinen-Littorin, P. 2017. *Taide sijoituskohteena – onnistunut taidesijoittaminen vaatii tarkkaa ajoitusta*. Taloustaito. Saatavissa: <https://www.taloustaito.fi/vapaalla/taide-sijoituskohteena--onnistunut-taidesijoittaminen-vaatii-tarkkaa-ajoitusta/#0bcfdd0d>. Viitattu 19.10.2021.
- Leiwo, H. 2021. *Nuorten sijoittamisbuumi on kovempi kuin ehkä koskaan ennen – professori kiittää somea: "Säästäminen ja sijoittaminen on yhteiskunnallisesti hyväksyttävää."* Yle. Saatavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-11777923>. Viitattu 8.12.2021.
- Marchetti, T. 2021. *Arvo- vs. kasvuosakkeet – Onko arvo-osakkeisiin sijoittaminen kuoleva taiteenlaji?* Mandatum Life. Saatavissa: <https://www.mandatumlife.fi/life-magazine/2021/arvo-osakkeet-vs.-kasvuosakkeet---onko-arvo-osakkeisiin-sijoittaminen-kuoleva-taiteenlaji/> Viitattu 23.11.2021.
- Massinen, T. 2021. *Sijoitushuuma on vallannut kansan korona-aikana – osakkeista ja rahastoista innostui myös palomies-ensihoitaja Tuomas Hasari, 29: "Sijoitusteni arvo on kasvanut 50 prosenttia."* Helsingin Uutiset. Saatavissa: <https://www.helsinginutiset.fi/teemat/3886410>. Viitattu 28.10.2021.
- Mäntylä, J-M. 2021. *Tesla sijoitti puolitoista miljardia dollaria bitcoiniin*. Yle. Saatavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-11779060>. Viitattu 15.10.2021.
- Oksaharju, J. 2013. *Hajauta tai hajoa*. Vantaa: Hansaprint.
- Osakesijoittaja.fi. *Maailman pörssit – pörssikurssit ja indeksit maailmalta*. Saatavissa: <https://www.osakesijoittaja.fi/markkinat/maailman-porssit/>. Viitattu 28.10.2021.
- Osakesijoittaja.fi. *Osakesijoittaminen – Näin ostat osakkeita vuonna 2021*. Saatavissa: <https://www.osakesijoittaja.fi/osakesijoittaminen/>. Viitattu 29.10.2021.
- Powell, R. 2016. *6 vinkkiä oikean ETF:n valintaan*. Mandatum Life. Saatavissa: <https://www.mandatumlife.fi/life-magazine/2016/6-vinkkia-oikean-etfn-valintaan/>. Viitattu 24.11.2021.
- Saloheimo, V. 2018. *Metsäsijoittaminen vaatii malttia*. Osakeliitto. Saatavissa: <https://www.osakeliitto.fi/uutiset/metsasijoittaminen-vaatii-malttia/>. Viitattu 19.10.2021.
- Sijoittaminen.com. *Treidaus eli osakkeiden päiväkauppa*. Saatavissa: <https://www.sijoittaminen.com/treidaus>. Viitattu 15.12.2021.
- Suominen, L. 2019. *Voi kunpa korot nousisivat...* Helsingin Ekonomit. Saatavissa: <https://heko.fi/voi-kunpa-korot-nousisivat/>. Viitattu 24.11.2021.
- Tuhkanen, J. 2006. *Korkokäsikirja sijoittajalle ja lainanottajalle*. Helsinki: Edita.
- Vakimo, J. 2018. *Asunto- ja kiinteistösiijoittaminen*. Vaasa: Vaasan ammattikorkeakoulu. Opinnäyte-työ. Saatavilla: <https://www.theseus.fi/handle/10024/146131>. Viitattu 23.11.2021.

Saate LinkedIniin:

Hei!

Teen Centrialla opinnäytetyönä tutkimusta Suomalaisten sijoituskäytännöistä, ja olen luonut siihen liittyen kyselyn. Kyselyssä on mielenkiintoisia ja ajatuksia herättäviä kysymyksiä sijoittamiseen liittyen. Se on julkaistu yhteistyössä Pankki X:n kanssa, mutta enemmistö kysymyksistä on yleispiirteisiä, eikä rajattuja vain heidän asiakkaisiin.

Kysymyksiin vastataan anonyymisti eikä vastauksia käsitellä yksitellen. Kyselyyn vastaamiseen kuluu noin 5–10 minuuttia. Olisinkin kiitollinen, jos kerkeäisit vastaamaan, jokainen vastaus auttaa viemään työtä eteenpäin!

Linkki kyselyyn: <https://lnkd.in/e64SUntd>

Vastausaikaa on sunnuntaihin 14.11. asti. Kiitos jo etukäteen!

Kysely Pankki X:n sijoitusasiakkaille

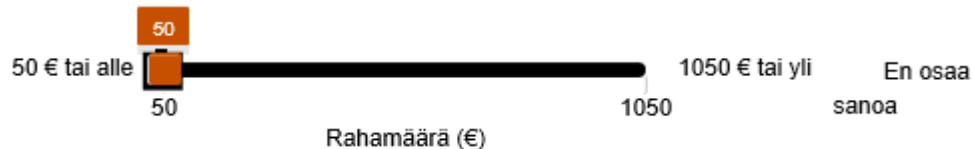
 Pakolliset kentät merkitään asteriskilla (*) ja ne tulee täyttää lomakkeen lähettämiseksi.

Tässä ammattikorkeakoulun opinnäytetyötä varten laaditussa kyselyssä on mielenkiintoisia ja ajatuksia herättäviä kysymyksiä liittyen sijoittamiseen ja Pankki X:n tarjoamiin sijoituspalveluihin/-tuotteisiin. Uskon että kysymysten avulla myös vastaajat pääsevät pohtimaan asioita omalta kohdaltaan. Kysymyksiin vastataan nimettömänä eikä vastauksia käsitellä yksitellen. Kyselyyn vastaamiseen kuluu aikaa noin 5-10 minuuttia.

1. Mihin näistä vaihtoehdoista olet suunnannut sijoituksesi? (1 tai useampi) *

- Suora osakesijoitus
- Rahastot (Osakerahastot, indeksirahastot, yhdistelmärahastot, korkorahastot, vaihtoehtoiset)
- Vakuutussäästäminen
- Joukkovelkakirja- tai indeksilaina
- Pankkitalletukset/säästötilit
- Muut kohteet: ETF, ETC, kryptovaluutat, johdannaiset, yhdistelmätuotteet, suora metsä-, kiinteistö- tai asuntosijoitus, pankkien tuotto-osuudet

2. Kuinka suurella summalla keskimäärin sijoitat kuukaudessa? *

3. Minkä maalaisiin osakkeisiin sijoitat? *

- Suomi
- Pohjoismaat
- Yhdysvallat/Kanada
- Iso-Britannia
- Saksa
- Muu Euroopan valtio, mikä?
- Joku Aasian valtio, mikä?
- Muu valtio, mikä?
- En osaa sanoa.

4. Minkä alan osakkeisiin sijoitat?

- Teknologia (mm. Qt Group, Apple, Microsoft, Nvidia)
- Rahoitus (mm. Sampo, Nordea, Bank of America)
- Teollisuustuotteet ja -palvelut (mm. Cargotec, Kone, Valmet, Finnair)
- Tietoliikenne- ja viestintäpalvelut (mm. Elisa, Nokia, AT&T, Comcast, Disney, Facebook)
- Autoteollisuus (BMW, Ford, General Motors, Tesla)
- Terveystieteet (mm. Orion, Terveystalo, Johnson & Johnson, Tillys)
- Energia (mm. Fortum, Neste, Exxon)
- Kiinteistöyhtiöt (mm. Citycon, Kennedy-Wilson Holdings, CBRE Group)
- Perusteollisuus (mm. Metsä Board, Stora Enso, UPM-Kymmene, Outokumpu)
- Muut alat (mm. Marimekko, Tokmanni, Atria, GameStop)
- En osaa sanoa.

5. Vastaa seuraaviin osakesijoittamista koskeviin kysymyksiin. *

Ei En osaa sanoa Kyllä

	Ei	En osaa sanoa	Kyllä
Osingot ovat tärkeä osa sijoituspäätöstäni.	☐	☐	☐
Minulla on osakesäästötili.	☐	☐	☐
Seuraan osakesalkkuani päivittäin ja teen nopeita päätöksiä.	☐	☐	☐
Sijoitan pitkällä aikajänteellä enkä murehdi kurssiheittelyitä.	☐	☐	☐
Olen hajauttanut sijoitukseni eri toimialoille.	☐	☐	☐
Olen sijoittanut ns. meemiosakkeisiin.	☐	☐	☐

6. Minkälaisiin rahastoihin sijoitat? *

- Osakerahasto
- Indeksirahasto
- Yhdistelmärahasto
- Lyhyen ja pitkän koron rahastot
- Vaihtoehtoiset sijoitusrahastot (Metsänomistaja, Palvelukiinteistöt, Vuokratuotto, ~~Alternative~~ Portfolio)
- Raaka-ainerahasto
- Vipurahasto
- En osaa sanoa

7. Vastaa seuraaviin rahastoja koskeviin kysymyksiin. *

	Ei	En osaa sanoa	Kyllä
Valitsin sijoittamani rahastot asiantuntijan kanssa.	☐	☐	☐
Valitsen itse <u>rahastot</u> joihin sijoitan.	☐	☐	☐

	Ei	En osaa sanoa	Kyllä
Vipurahasto voisi olla itselleni sopiva vaihtoehto.	☐	☐	☐
Sijoitan mieluiten korkorahastoihin.	☐	☐	☐
Olen kiinnostunut indeksirahastoista.	☐	☐	☐
Vaihtoehtoinen sijoitusrahasto on hyvä vaihtoehto sijoitusten hajauttamiseen.	☐	☐	☐

8. Minkälainen säästövakuutus sinulla on? *

- Eläkevakuutus
- Säästö-/sijoitusvakuutus
- Henkivakuutus
- En osaa sanoa

9. Mikä seuraavista oli tärkein syy vakuutusinvestointiin? *

- Pitkäaikainen sijoittaminen
- Veroedut
- Kuluton sijoituskohteiden muuttaminen
- Helppo ja joustava kuukausisäästäminen
- Useat sijoituskohteet yhdessä

10. Mikä sai sinut sijoittamaan joukkovelkakirjalainoihin tai indeksilainoihin? Minkälaisia tuloksia olet saanut?

11. Kuinka suuri osa portfoliostasi on sijoitettu joukkovelkakirjoihin tai indeksilainoihin? *

12. Mihin kohteisiin seuraavista olet sijoittanut? *

- ETF tai ETC tuotteet (Exchange Traded Fund tai Exchange Traded Commodity)
- Kryptovaluutat
- Johdannaiset (optiot, futuurit, termiinit, swapit)
- Yhdistelmätuotteet
- Suora metsä-, kiinteistö- tai asuntosijoittaminen
- Pankkien tuotto-osuudet

13. Vastaa seuraaviin sijoittamista koskeviin kysymyksiin. *

	Ei	En osaa sanoa	Kyllä
ETF tai ETC tuotteet ovat yksi tärkeä osa sijoitussalkkuani.	☐	☐	☐
Kryptovaluutat ovat mielestäni turvallinen ja kannattava sijoituskohte.	☐	☐	☐
Olen saanut kryptovaluutoilla suuria voittoja.	☐	☐	☐
Johdannaiset voisivat olla itselleni sopiva vaihtoehto.	☐	☐	☐
Yhdistelmätuotteiden maltilliset tuotot riittävät itselleni hyvin.	☐	☐	☐
Olen saanut metsää tai asuntoja perinnön kautta.	☐	☐	☐
	Ei	En osaa sanoa	Kyllä
Minulla on useita metsä- kiinteistö- tai asuntosijoituskohteita.	☐	☐	☐
Olen ottanut lainaa sijoitusasuntoa tai -metsää varten.	☐	☐	☐

14. Mistä saat/etsit tietoa eri sijoitusvaihtoehdoista? *

- Pankin sijoitusasiantuntija
- Alan kirjallisuus tai lehtijulkaisut
- Internetjulkaisut/blogit/podcastit
- Nettikeskustelut/somekeskustelut
- Kaverien/perheen suositukset
- Tutkimukset ja tilastot
- Joku muu, mikä?

15. Oletko käynyt sijoitusasiantuntijan luona tai ottanut heihin yhteyttä? *

- Kyllä
- En
- En osaa sanoa

16. Asteikolla 1-10 miten arvioisit Pankki X:n tarjoamia sijoituspalveluja/-tuotteita? *

17. Mikä Pankki X:n sijoituspalveluissa/-tuotteissa mielestäsi toimii?
Mitä korjattavaa tai parannettavaa niissä olisi?

18. Käytätkö jotain muuta sijoituspalvelun tarjoajaa? Mitä? *

- Aktia
- Danske Bank
- Degiro
- Nordea
- Nordnet
- S-Pankki
- Säästöpankki
- Joku muu, mikä?
- En mitään.

19. Mitä mieltä olet väittämistä? *

	Täysin eri mieltä	Osittain eri mieltä	En osaa sanoa	Osittain samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Sijoittaminen on helppoa ja kivaa.	☐	☐	☐	☐	☐
Olen epävarma sijoittamisesta.	☐	☐	☐	☐	☐
Haluaisin tietää enemmän eri sijoitusvaihtoehdoista.	☐	☐	☐	☐	☐
Olen tyytyväinen nykyisiin sijoituksiini.	☐	☐	☐	☐	☐

	Täysin eri mieltä	Osittain eri mieltä	En osaa sanoa	Osittain samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Olen tyytyväinen sijoitusteni tuottoihin.	☐	☐	☐	☐	☐
Pyrin sijoittamaan riskittömiin kohteisiin.	☐	☐	☐	☐	☐
Löydän Pankki X:n sijoituspalveluista helposti kaiken tarvittavan.	☐	☐	☐	☐	☐

20. Vastaajan ikä *

- < 20
- 20–29
- 30–39
- 40–49
- 50–59
- 60–69
- > 70

21. Milloin olet aloittanut aktiivisemmän sijoittamisen ajatuksen kera?

- 2020-luku
- 2010-luku
- 2000-luku
- 1990-luku
- 1980-luku
- 1970-luku tai aiemmin.
- En osaa sanoa.

22. Sukupuoli *

- Mies
- Nainen
- En halua sanoa

23. Minkä arvoinen nykyinen sijoitussalkkusi on?

- < 1.000 €
- 1.000–10.000 €
- 10.000–25.000 €
- 25.000–50.000 €
- 50.000–100.000 €
- > 100.000 €